Бугунги янгиликлар

3 миллиард 587 миллион пуд дон

Россия Федерацияси ва Қозоғистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети март Пленуми (1965 йил) ва партия XXIII съезди қарорларини амалга ошириш учун курашиб, бу йил ғалладан мисли кўрилмаган мўл ҳосил етиштирдилар, ўрим-йиғим ишларини қисқа муддат ичида муваффақиятли ўтказдилар ва давлатга ғалла сотиш планини бажардилар.

Россия Федерациясининг колхоз ва совхозлари давлат ғалла омборларига 42 миллион 127 минг тонна (2 миллиард 572 миллион пуд) ғалла (бундан 30,6 миллион тоннаси буғдай) тўкдилар.

Қозоғистон қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари мамлакат ғалла ресурсларини кўпайтиришга ўзларининг катта ҳиссаларини қўшдилар: давлатга 16,6 миллион тонна (1 миллиард 15 миллион пуд) ғалла сотиб, 1966 йил учун белгиланган планни анча ошириб адо этдилар. Икки қардош республика давлат омборларига топширган дон 3 миллиард 587 миллион пуддан ошиб кетди.

ТРАКТОРЧИЛИКДАН — ФАН ДОКТОРИГАЧА

Бугун Ўрта Осиё Қишлоқ хўжалик экономикаси илмий-тадқиқот институтининг директори вазифасини бажарувчи Ф. Қаюмов Москва билан телефон орқали боғланди. У институт бўлим мудири, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби К. И. Лапкинни янги унвон билан қизғин муборакбод қилди.

Кузьма Иванович 1922 йилда тракторчи эди. У шундан кейин билимини оширди, сўнг фан оламига қадам қўйди. Кўпгина илмий тадқиқот институтларда самарали меҳнат қилди. К. И. Лапкин кеча Москвада Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги экономикаси илмий тадқиқот институтининг бирлашган илмий кенгашида докторлик диссертациясини муваффақият билан ёқлади. Илмий кенгаш тошкентлик олимнинг тадқиқотига ижобий баҳо берди.

К. И. Лапкин ўзининг докторлик диссертациясида республика қишлоқ хўжалиги тармоқларини атрофлича ўрганиб, қишлоқ хўжалик районларининг системасини асослаб берди, қишлоқ хўжалик корхоналарининг ишлаб чиқариш классификацияси ва уларни янада такомиллаштириш ҳақида қимматли фикрларни олдинга сурди.

Унинг илмий ишида Ўзбекистонда пахтачиликни ривожлантиришга оид бир қатор қимматли материаллар тўпланган ва атрофлича таҳлил қилинган.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

3 ОКТЯБРЬ 1966 й. 1-йил чиқиши. ДУШАНБА № 81. БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Аму бўйлаб

НУКУС, (телефон орқали). Бугун Тўрткўлдаги маданият уйида «Баҳор» давлат рақс ансамблининг рақкосалари ўзларининг талантларини маҳорат билан намойиш этдилар. Томошабинлар ансамбл рақкосалари Равшаной Шарипова, Раъно Низомова, Эркиной Расулхўжаева, Дилорам Каримова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Салоҳиддин Тўхтасинов ва Қаҳрамон Дадаевларнинг чиқишларини қизғин кутиб олдилар. Улар бир неча бор саҳнага қайта таклиф этилди.

Шу кунларда Қорақалпағистонда концертлар бераётган «Баҳор» ансамбли Нукус, Тахиатош, Хўжайлида берган концертларини ўн беш мингдан ортиқ томошабин кўрди.

Ўзбек рақкосалари Аму бўйлаб концертларни давом эттирмоқдалар.

БАХТЛИ БИЛЕТ

Тошкент кооператив техникумининг география ўқитувчиси Шуҳрат Тўхтаев ўзининг ҳар йилги ёзги каникулини саёҳатлар билан ўтказади. Бу географ учун ўз билимини оширишда жуда ҳам фойдалидир.

Ёш геогриф бу йил Уралнинг саноат шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилди. Нижний Тагил шаҳрида рафиқасига зирак сотиб олди. Сотувчи совғага битта дона пул-буюм лотерея билетини ҳам қўшиб берган эди. Келтирилган совға чиндан ҳам қимматли экан. Унинг лотерея билетига «Москвич — 408» автомобили чиқди. Ҳозир Шуҳрат ҳаваскор автомабилчилар курсига қатнаб шофёрлик касбини эгалламоқда.

Бугун Шуҳрат базадан «Москвич»ни қабул қилиб олди.

«Ригажилстрой» трестига қарашли қурилиш поездининг бинокорлари Чилонзорнинг К-24 кварталида Латвия кварталини бунъёд этаётирлар. Улар жами 8 минг 300 квадрат метр ҳажмда турар жой бинолари барпо этадилар, 280 болага мўлжалланган болалар комбинати қуриб берадилар.

Суратда: Айвар Клейн бош бўлган комплекс ғишт терувчилар бригадасининг бир группа қурувчилари (чапдан) В. Смирнов, К. Несчастний, А. Осмаков, М. Сапожников ўртоқлар.

Пойтахт қурилишларида

ИХЛОС

Пўлат из устига ўрнатилган кўтарма кран учига осилган ол байроқ эрталабки майин шабадада аста ҳилпираб, қурувчиларни янги меҳнат зафарларига чорлаётгандек.

Бир томонда сувоқчилар қуриб битказилган бинога пардоз беришмоқда, иккинчи томонда пойдеворга ўрнатилган арматура тўрлари устига ағдарма машинада келтирилган бетон қоришмалари пешма-пеш ётқизилмоқда.

Комплекс қурилиш бригадасининг бошлиғи П. Сургачёв—ўрта бўйли, қотмадан келган, зуваласи пишиқ йигит. Унинг қурилишга қадам қўйганига бу йил роппа-роса 12 йил бўлди. Шунча йилдан бери кўпчиликка бошқош бўлмоқда. Пётр тинмай изланди. Қурилишда илғорлар тажрибасини ўрганди ва ўз бригадасида қўллади. Мен бригадирман, деб қўл қовуштириб турмади. Сургучёв 23 азамат қурувчининг юрагига йўл топди. Қўлидан келган ёрдам ва маслаҳатларини аямади. Ўргатди ва ўзи ҳам ўрганди.

Коллектив ўртасида «Брак—қурилишнинг душмани», «Иш сифатли бўлсин» деган темада ва хавфсизлик техникасига оид кўпгина суҳбатлар ўтказиб турди. Натижа ёмон бўлмади. Иш унумдорлиги кундан-кунга ошди. Ҳашаматли, кўк ўпар бинолар юзага кела бошлади. Педагогика институтининг студентлари учун 411 ўринли ётоқхона биноси қурилди. 36,48 квартирали турар жой бинолари, Високовольтний массивида 140 ўринли болалар боғчаси, «Узбексельмаш» заводининг ишчи ва хизматчилари учун 411 ўринли ётоқхона бунёд этилди. Бу улкан ишларда Пётр Сургучёвнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Шу кунларда Пётр бошчилик қилаётган 23 нафар бинокор Луначарский шоссесида қад кўтараётган беш қаватли, 611 ўринли ётоқхона биносида меҳнат қилмоқда.

Қисқа вақт ичида бинонинг биринчи корпуси қад кўтарди. Ҳозирги кунда сувоқчилар ва дурадгорлар қизғин иш олиб бормоқдалар. Иккинчи корпусда ҳам иш жадал. Меҳнат икки сменада ташкил этилган. Бу объект биринчи декабргача батамом қўлдан чиқарилиб, студентлар ихтиёрига топширилади.

Шогирд тайёрламаган уста бамисоли мевасиз дарахт эканлигини яхши билган П. Сургучёв Ш. Дмитрий, Н. Антропов, Ю. Селиверстов каби бир қанча шогирдлар тарбиялаб етиштирди. Улар ҳам смена топшириқларини 1.5—2 ҳисса адо этмоқдалар. Ҳар бири икки-уч касбнинг эгаси, кези келганда ғишт терадилар, бетон қорадилар, канализация ишларини ҳам бажаравермадилар.

Пётр Сургучёв бошчилик қилаётган меҳнатсеварлар, бу йилги мажбуриятларига қўшимча, янги йилга қадар 32 квартирали шинамгина турар жой биносини қуриб беришга аҳд қилдилар.

Ҳозир бу объектда ҳам иш бошлаб юборилди. Бу азаматлар ишлаётган қурилиш майдонида бўлсангиз, ишнинг тез суръатлар билан бажарилаётганлигининг гувоҳи бўласиз. 1966 йил Пётр Сургучёвнинг ҳаётида энг қувончли йил бўлди. Ўзбекистонлик бир гуруҳ қурувчилар қатори 4-трест, 19-қурилиш бошқармасининг бригадири ўртоқ Пётр Иванович Сургучёв ҳалол меҳнати учун «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени билан мукофотланди.

У ўз касбини севиб, унга ихлос қўйиб, виждонан ишлаганлиги учун эл ҳурматига сазовор бўлди, кўпчилик ўртасида обрў қозонди.

Ғ. ҒОФУРОВ.

ЗАВОД — БИНОКОРЛАРГА

Пойтахтимиздаги санитария-техника жиҳозлари заводи канализация, сув қувурлари, вентиляция, газ ва бошқа қувурлар учун ишлатиладиган маҳсулот тайёрлаб беради. Айниқса, табиий офат — зилзиладан сўнг корхонанинг иши кўпайди. Завод ой сайин қурилишларга 530-540 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб бермоқда. Завод ускуналаридан буюртмачилар ҳурсанд.

— Бугун корхонамиз, — дейди завод директори Муҳаммаджон Фармонов, — янги қурилаётган бинолар учун 25,5 минг сўмлик ҳар-хил ускуна юборди. Бу маҳсулотларни ишлаб чиқаришда Анатолий Кузьменко бошчилигидаги қувур тайёрловчилар бригадаси намуна кўрсатмоқда. Шунингдек, Тўйчи Йўлчиев ҳам ўз меҳнати билан коллектив ҳурматига сазовор бўлмоқда. У заводга келганда эндигина 10-синфни тамомлаган, бирорта касбдан хабарсиз эди. Эндиликда корхонамизда Йўлчиевни танимайдиган киши оз. Яқинда у ўз самарали меҳнати учун «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланди. Мукофот уни янада зўр ғайрат билан ишлашга чорлайди.

Тўққиз ойлик планни муддатидан илгари бажарган корхона коллективи Улуғ Октябрь Социалистик Революциясининг 49 йиллиги шарафига юксак мажбурият олиб, йиллик планни ҳам муддатидан олдин бажариш учун астойдил ҳаракат қилмоқда.

1700 ТОННА «ОҚ ОЛТИН»

Бугун редакциямиз Сирдарё областидаги 7-совхоз билан телефон орқали боғланди.

Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтининг студентлари бу совхоз далаларида зўр уюшқоқлик билан «оқ олтин» дурдоналарини териб олмоқдалар. Кеча 96 тонна пахта терилган экан. Ҳар бир студент ўрта ҳисобда 90—100 килограмдан пахта териб бермоқда. 2178 студентнинг шу кунгача терган пахтаси 1700 тоннадан ошиб кетди. Ўзбек тили ва адабиёти факультетининг студентлари пахта далаларининг азаматлари сифатида меҳнат қилишяпти.

ЯНГИЛИКЛАРНИ ЎРГАНИШ УЧУН

Тошкент Давлат медицина институтининг вакиллари Ватанимиз пойтахти Москвага жўнаб кетдилар. Улар у ерда дозиметрия клиникаси бўйича ўтказиладиган семинар кенгашда қатнашадилар. Семинар қатнашчилари даволаш муассасаларида рентген-радиологик нурлардан сақланиш усулларини ўрганадилар.

Семинар қатнашчиларига замонамизнинг янги дозиметрик аппаратлари намойиш қилинади ва улардан фойдаланиш ўргатилади.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМ ВАТАНПАРВАРЛАРИНИНГ ЖАНГОВАР ҲАРАКАТЛАРИ

ХАНОЙ, (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги Озодлик агентлиги хабарига асосланиб қуйидагиларни билдиради: Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг жангчилари ва ватанпарвар кучлари сентябрь ойининг биринчи ярмида Америка қўшинлари ва Жанубий Вьетнам қўғирчоқ қўшинларига қарши бир қанча жангларни муваффақиятли ўтказдилар.

Зналай вилоятида ҳаракат қилаётган ватанпарвар кучлар 4 сентябрдан 6 сентябргача Американинг солдат ва офицерларидан 100 га яқин кишини қириб ташладилар, шунингдек Анкхе яқинидаги Америка ҳарбий базаси атрофида 2 вертолётни уриб туширдилар.

Озодлик армияси бўлинмалари 14 сентябрга ўтар кечаси Кханьхоа вилоятида Жанубий Вьетнам 23-полкининг позицияларига ҳужум қилиб, бир взводни тамомила қириб ташладилар.

Озодлик армиясининг жангчилари 15 сентябрда маҳаллий ватанпарварлар отрядлари билан биргаликда ҳаракат қилиб, Танан вилоятида Шозао каналида душманнинг ҳарбий кемасини ботирдилар.

НИГЕРИЯДАГИ АҲВОЛ

ЛОНДОН, (ТАСС). Нигерия шимолининг кўпгина районларида шу областнинг таг жой аҳолиси билан мамлакат шарқий қисмидан келган аҳоли ўртасида тўқнашувлар бўлмоқда. Рейтер агентлиги мухбирининг Лагосдан хабар беришича, турли қабилалар вакиллари ўртасидаги тўқнашув натижасида ўнлаб кишилар ўлган ва юзлаб кишилар ярадор бўлган.

Нигерия шимолидаги қабилавий адоват натижасида темир йўл қатнови ва автомобиль алоқаси издан чиққанлиги илгари хабар берилган эди.

Канадада нархлар ошиб кетди

ОТТАВА. ТАСС мухбири В. Михайлов хабар беради:

Канадада озиқ-овқат молларининг нархи жуда ошиб кетмоқда. Сентябрь ойида гўшт ва гўшт маҳсулотларининг нархи яна 20-30 процент кўтарилди, сўнгги йил мобайнида эса асосий озиқ-овқат маҳсулотлари, шу жумладан нон, сут, ёғ, гўшт бир қанча ҳолларда 50 процент ва ундан ҳам кўп қимматлашди.

Жамоатчилик билан касаба союзлари қимматчиликнинг ўсиб бораётганлиги учун Америка капитали тасарруфида бўлган савдо монополияларини айбламоқдалар. Бу монополиялар чакана нархларни атайин оширмоқда. Парламентдаги оппозициянинг қистови билан сўнгги 20 йил ичида биринчи марта нарх-наво жуда ошиб кетганлигининг сабабини текширишга қарор қилинди. Бу вазифа сенатор Давид Кролль бошчилигидаги сенатнинг махсус комитетига топширилди. Комитет ишга киришди.

Бироқ. Канада уй бекалари, афтидан, парламент текширувининг натижаларига унчалик ишонмасдан қимматчиликка қарши ўз методлари билан кураш бошлашга киришдилар. Ҳозир монополияларга қарашли ва озиқ-овқат маҳсулотлари чакана нархларини белгилаб берувчи йирик озиқ-овқат магазинларини бутун Канада бўйлаб бойкот қилиш кампанияси кучайиб кетди. Шу ҳафтада Оттава уй бекаларидан етти мингдан кўпроқ киши «Истеъмолчилар норозилиги уюшмаси»ни туздилар. Бу уюшма Канада пойтахтидаги магазинларни бойкот қилишга раҳбарлик қилади. Журналистлар шу ассоциация президенти 32 яшар канадалик аёл Вильсондан сизни «исён кўтаришга» нима мажбур қилди, деб сўрашганида, у бундай деб жавоб қилган: эрим граждан авиация компаниясида учувчи бўлиб ишлайди. Унинг маоши бизнинг тўрт кишилик оиламиз тузуроқ овқатланишига етмайди. Биз тушлик овқатга камдан-кам гўшт соламиз. Мен қачон гўшт сотиб олганимизни ҳам эслай олмайман».

ФАШИЗМНИ АЙБЛОВЧИ ФИЛЬМЛАР

Бундан 20 йил муқаддам ер куррасидаги барча кишиларнинг диққат эътибори Германиянинг Нюрберг шаҳрига қаратилган эди. Бу ерда фашизм жиноятчилари устидан суд процесси бўлиб ўтди. Судда, ўлим лагерларининг маҳбуслари гувоҳлик бердилар. Улуғ Ватан уруши йилларида фашистлар томонидан қилинган ёвузларча жиноят ҳамон унитилмайди.

Бугун тўқимачилар маданият саройида бошланган бадиий ва ҳужжатли фильмлар кинофестивали ана шу тарихий суд процессининг 20 йиллигига бағишланган. Томошабинлар «Шундай бўлган эди», «Халқ хотираси», «Оддий фашизм» ва бошқа фильмларни кўрадилар.

Фашизмнинг ёвузлигини фош этувчи кинофестиваль бир неча кун давом этади. Сеанслар олдидан лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда.

ОБ-ҲАВО

Шу кеча-кундузда Тошкентда ҳаво бироз булутли бўлса-да, ёғингарчилик бўлмайди. Шимоли-шарқдан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсади.

Бугун кечаси 6-8, эртага кундузи 22-24 даража иссиқ бўлади.

«ТОШКЕНТ» СЕЙСМИК СТАНЦИЯСИ ХАБАР БЕРАДИ

Кеча кечаси ва бугун эрталаб ер қимирламади.

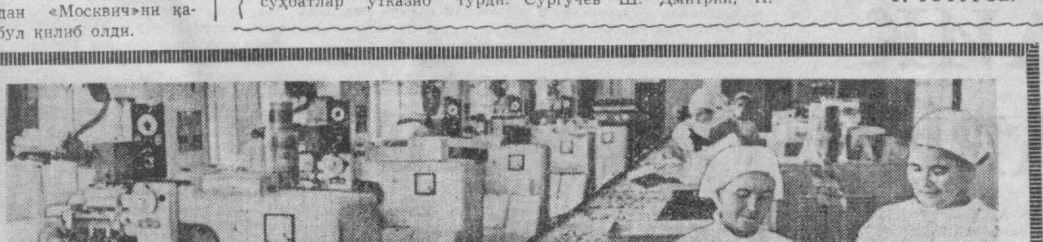

Яқинда «Ўртоқ» кондитер фабрикасида энг замонавий техника билан жиҳозланган янги ишлаб чиқариш корпуси ишга тушди. Бу корпусда конфет ва карамель цехлари жойлашган.

СУРАТДА: карамель ишлаб чиқарувчи поток линияси.

М. НУРИДДИНОВ фотолари.

Муросасизлар сигнали

ЎЗИГА ХОС «СОВҒА»

Мен ўзимнинг қирқ ёшга кирган кунимни дўстлар даврасида нишонлашни орзиқиб кутгандим. Афсуски, арзимаган бир сабаб билан бу эзгу орзумга эриша олмадим, чунки кўринишдан арзимаган сабаб бўлсада, одамга ёмон таъсир этар экан.

Қандай сабаб дейсизми? Мен 28 сентябрда ишдан қайтгач, дастурхон учун ул-бул олиш мақсадида «Тошкент» меҳмонхонаси биносидаги гастрономга кирдим. Икки бўлимдан икки хил нарса олиш учун кассирга 55 тийин ва 50 тийинга чек беринг деб айтдим. Кассир 1 сўм 05 тийинга бир варақайига чек ёзиб берди. Мен алоҳида-алоҳида ёзиб беринг деб айтганимни эслатиб илтимос қилдим. Кассир рад этди. Бугина эмас, чек ушлаб турган қўлимни итариб, «Сизнинг ишингиз битди. Касса олдини хира қилиб турманг, қани жўнаб қолинг» деб ҳақорат қилди. Мен ялиндим—ёлбордим, бўлмади. Ана шундан кейин шикоятлар ва таклифлар дафтарини беринг деб сўрадим.

— Старший кассирда!

Унинг ҳузурига бордим:

— Менда эмас, администраторда, — деб жавоб берди старший кассир.

Излаб администраторни ҳам, директорни ҳам топмадим. Шундай қилиб кассирнинг фамилиясини ҳам билолмай, (ҳеч қаерда фамилиялар кўрсатилмаган) ўз пулимга ҳеч нарса ололмай, йиртилмаган чек билан уйга қайтдим.

Кейинчалик аниқланишича, администратор ўша ерда экан. Таклифлар ва шикоятлар дафтарини менга беришни истамай ана шундай иш тутишибди.

Харидорнинг биринчи талаби билан берилиши керак бўлган дафтарни нега бермадингиз, деб администратор Юсупов кассирдан сўраганида:

— Мендан қатъий талаб қилгани йўқ, — деб жавоб берди кассир.

Билмадим, қатъий талаб қандай бўларкин?

Ана шундай қилиб гастроном хизматчилари туғилган кунимда менга ўзига хос «совға» қилишди.

Мен врачман, уч боланинг онасиман. Ўз касбимни севаман. Бу касбда узоқ вақтдан бери ишлаб келмоқдаман.

Бундай муомала киши руҳига жуда ёмон таъсир қилиши менга аён. Лекин буни ўша кассир Евсеева ҳам билармикин?..

М. ИСМОИЛОВА,
Чилонзор район Совети депутати, 3-стоматология поликлиникасининг врачи.

ЖАЗОСИЗ ҚОЛГАН ЖИНОЯТЛАР

БОНН, (ТАСС). Уруш тамом бўлганига 20 йилдан ошиб кетган бўлса ҳам Европанинг турли мамлакатларида нацистлар томонидан жуда кўп кишилар ўлдирилганлиги учун жавобгар бўлган юзлаб ҳарбий жиноятчиларнинг иши Ғарбий Германияда ҳали ҳам тергов қилинмасдан ётибди. «Франкфуртер альгемайне» газетасининг ёзишича, ҳозирги вақтда Гамбургнинг ўзидагина ҳарбий жиноятлар ва инсониятга қарши жиноятлар қилган 70 дан ошиқ киши суд қилинмаган.

Газета Гамбургдаги юстиция масалалари билан шуғулланувчи сенатор Шульц айтган гапларни далил қилиб келтиради. Шульц кейинги йилларда бошланган шу тўғридаги суд ишларининг кўпчилиги тўхтатиб қўйилди. Жуда оз ишлар юзасидан ҳукм чиқарилди, деб таъкидлади.

ИЛМИЙ СЕССИЯ

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мажлислар залида машҳур испан ёзувчиси гуманист Сервантес вафотининг 350 йиллигига бағишланган илмий сессия бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министри Т. Саримсоқов илмий сессияни очади.

Сўзга чиққан филология фанлари кандидати Ф. Сулаймонова «Сервантеснинг ҳаёти ва ижодий фаолияти» деган темада доклад қилди.

Сўнгра рус тили ва адабиёти институтининг доценти С. Лиходзиевский ёзувчининг «Дон-Кихот» даги маҳорати ҳақида гапирди.

«Сервантес ижодида инсонпарварлик» деган темада доклад қилган Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг доценти О. Қаюмов ёзувчининг асарларида гуманизм нақадар зўрлигини таърифлаб берди.

А. ЖАЛОЛОВ.

ПОПОПЧИЛАР УСТАСИ

Ҳамида фабрикага қадам қўйганда игнани тўғри ушлашни ҳам билмас эди. Уни уста попопчи Ҳайри опа Собирова ўз ёнига олди. У меҳрибон устози Ҳайри опадан ҳунар ўрганди. Ҳатто баъзида Ҳамидани дугоналари «устозидан ўзган шогирд» деб ҳам атай бошладилар.

Ҳа, меҳнат кишини ардоқлайди, унинг ҳурматини оширади. Ҳамида Шоюсупова ҳам меҳнатда камол топди. У Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида қўли гул қизлар билан ишлаб, гўзал сўзаналар ижодкори бўлиб етишди.

Чорак асрдан буён ана шу даргоҳда хизмат қилаётган Ҳамида Шоюсупова ҳозир 130 ёш попопчининг устози ҳисобланади. У раҳбарлик қилаётган смена харидорларнинг дидига мос, гўзал ва сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқармоқда. Шу билан бирга, унинг сменаси маҳсулотдан тежамкорлик билан фойдаланяпти. Улар ҳар ойда 20—25 килограммдан сунъий ипак тежаб қолмоқдалар.

Фабриканинг кўрки бўлган бу смена ишчилари ойлик топшириқларни ортиғи билан адо этишаётир. Донохон Ёқубова, Мастура Мирзааҳмедова, Мунира Тошмуҳамедова, Райхон Пўлатова ва бошқа қўли гул чеварлар ўз устозларидан таълим олиб, ишни жадал суръатлар билан олиб бормоқдалар.

Ўз ишининг устаси ёшларнинг устози бўлган коммунист аёл Ҳамида Шоюсупова яқинда намунали хизмати учун «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланди.

С. СУЛТОНОВ.

ЮБИЛЯРИМИЗ

ТИЛИНГИЗГА БОЛ

— Ҳў йигитча, ҳў йигитча, бу ёққа қаранг. Ўғлим, анови йигитни чақиринг, ҳув ана у оқ кўйлакли йигитни.

Йигитча ўзига мурожаат қилишаётганини кўриб дорихона кассасига яқинлашди. Бир оз ўнғайсизланиб, шошилганича:

— Хизмат, лаббай, — деди.

— Ўғлим қайтимингизни олмабсиз, ноннинг ушоғи ҳам, ўзи ҳам нон. Олинг икки тийин ҳам пул, ўғлим, уни қадрланг, исрофгарчиликка йўл қўйиш яхши эмас, ҳалолликда гап кўп,— деб, кекса кассир қайтимни йигитнинг қўлига тутқазди.

Кексани «ҳалолликда гап кўп» дейиши бежиз айтилган гап эмас. У бутун умрида ана шу ҳалоллик, тўғрилик туфайли кўпчиликнинг ҳурматига сазовор бўлиб келди.

Қобилжон ота..., азиз газетхон. Сиз суратда кўриб турган кишини ота деб, ҳурматлаётганимиздан ҳайрон бўлманг.

Сиз балки ҳақсиз. Ҳақиқатан ҳам кўринишларига қараганда у кишини кекса деб аташ ғалатирок туйилади. Лекин 65 баҳорни кўрган Қобилжон Маҳмуджоновни ҳурматли ота, табаррук кекса ҳам деб аташга ҳақимиз бор. У кишидек бўлишни орзу қиламиз.

1930 йиллар. Шаҳримиздаги дорихоналар бармоқ билан санарли даражада. Қобилжон ака Пушкин кўчасидаги 6-дорихонага кириб келади. Бу кишидаги ўзига хос фазилат - хушмуомалаликни кўриб дорихона раҳбарлари уни кассирлик вазифасига қабул қиладилар. Ўшандан бери Қобилжон акага кассирлик асосий касб бўлиб қолади.

Улуғ Ватан урушигача Қобилжон ака юқорида эслаганимиз 6-ва кейинчалик 8-дорихоналарда кассирлик қилади. Уруш йилларида «Фарҳодстрой» қурилишида актив қатнашади, колхозда табелчи бўлиб ишлайди.

1951 йилдан бери эса Комсомол майдонидаги 12-дорихонада узлуксиз равишда кассирлик қилиб келади. Нуроний кекса ўз касбини бениҳоя севади.

Ўтган йиллар мобайнида Қобилжон ака 41 кишидан иборат коллективнинг ҳақиқий отахони бўлиб қолди. Керак пайтида дорихонанинг бошлиғи Абдулла Султоновдан тортиб контролёрларгача ота билан маслаҳатлашади, унинг айтганлари асосида иш юритади. Дорихона бир неча йилдан бери сифатли дори-дармонлар ишлаб чиқаради. Харидорлар томонидан ҳеч шикоятлар тушмайди, план эса 110—120 процентга етказиб бажарилмоқда.

Бунда Қобилжон ота Маҳмуджоновнинг ҳиссаси бор.

Бу нуроний кексанинг ёшларга ҳам, катталарга ҳам қилаётган хушмуомалалигини кўрган харидорлар «Тилингизга бол!» дейишади.

С. АБДУЛЛАЕВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ПАРТИЯ ҲАЁТИНИНГ ҚОНУНИ

Партия XXII съезди қабул қилган КПСС Устави партия турмуши нормаларининг талабларига, вақт ва коммунистик қурилиш вазифалари талабига жавоб бериб келди. Шу билан бирга XXIII съездгача ўтган давр ичидаги тажриба Уставга айрим ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш лозимлигини талаб қилди. Бу ўзгартиш ва қўшимчалар асосан коммунист номини янада юксакка кўтариш, партия ички демократиясини кенгайтириш, партия ташкилотларининг ташаббускорлиги ва активлигини янада оширишни таъминлашга қаратилгандир.

Ленинча анъанага риоя қилган ҳолда съезд КПСС Марказий Комитети Президиумини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросига айлантиришни ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари лавозимини қайта тиклаш мақсадга мувофиқ эканлигини лозим топди.

КПССга аъзолик масаласи партия ҳаётида асосий масала бўлиб келди ва ҳозир ҳам шундай. В. И. Лениннинг партия аъзосининг номини ва аҳамиятини тобора юксакларга кўтаришимиз зарур деган сўзлари ҳаммавақт эсимизда. Хўжакўрсинга партия аъзоси бўлиб юрувчилар биз учун бекорга ҳам керак эмас, деб таъкидлаган эди улуғ доҳий.

Бир такасалтангнинг партия аъзоси деган номни олиш ҳуқуқига ва имкониятига эга бўлиб юрганидан кўра, ишлаб юрганлардан ўн кишининг ўзини партия аъзоси эмасман деб юргани афзалроқ. Бизнинг партиямиз ҳамма вақт ана шу ленинча кўрсатмага амал қилиб келмоқда.

Партиямизнинг обрўйи халқнинг, жамиятнинг асл манфаатларини тўғри ифода этгани учунгина юксак бўлмасдан, балки коммунистлар жамиятимизнинг ҳақиқий илғор кишилари, улар ўзларининг бутун куч, билим ва ташкилотчилик қобилиятларини коммунизм ғалабасига сарфлаётганликлари учун ҳам юксакдир.

Уставнинг кириш қисмига киритилган қўшимчага биноан партия КПСС Программаси, Уставини бузувчи ва ўзининг хулқ-атвори билан коммунист деган юксак номни булғовчи шахслардан ўзини холи қилмоқда. Съезддан кейин Тошкент шаҳридаги район партия комитетлари партияга нолойиқ бўлганларни партия сафидан чиқариб юбормоқдалар.

Съезд резолюциясида КПСС сафига коммунистик қурилишда актив қатнашаётган илғор ва онгли ишчиларни, колхозчиларни ва интеллигентларни партия Уставига қаттиқ риоя қилган ҳолда қабул қилиш зарурлиги алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Партия Уставининг 4-параграфига КПСС га қабул қилинувчилар составининг сифатини яхшилаш ва бу соҳада партия ташкилотларининг масъулиятини ошириш тўғрисида ўзгартиш киритилган. КПСС XXIII съездининг қарорига биноан илгаригидек 20 ёшгача эмас, балки 23 ёшда бўлган ёшлар партияга фақат ВЛКСМ орқали қабул қилинмоқда. КПССга кирувчи ВЛКСМ аъзолари район, шаҳар комсомол комитетидан тавсиянома тақдим этадилар ва бу тавсияномалар ҳар бир партия аъзосининг тавсияномаси ўрнига ўтади. Бу— жонажон партиямизнинг комсомолнинг обрўсини ошириш тўғрисида қилган навбатдаги ғамхўрлигидир.

Эндиликда партияга тавсиянома берувчилар илгаригидек энг камида уч йил эмас, балки беш йиллик партия стажига эга бўлмоқлари лозим.

Шу параграфнинг эслатмасига киритилган ўзгартишга биноан бошланғич партия ташкилотининг партияга қабул қилиш тўғрисида қарори агар шу йиғилишда қатнашган партия аъзоларининг учдан икки қисми ёқлаб овоз бергандагина тасдиқланади.

Тавсиянома берувчиларнинг партия стажининг ошириб қўйилиши ва партияга йиғилишда қатнашган партия аъзоларининг учдан икки қисми овоз бергандагина қабул қилиниши КПСС сафига танлашдаги йўл қўйиладиган камчиликларнинг олдини олиш имкониятини беради.

Шаҳар партия ташкилотлари ва партия комитетлари партияга қабул қилиш, унинг сафларига энг онгли, совет жамиятининг ҳақиқатан ҳам илғор кишиларини яккамаякка танлаб олишга қаратилган бу ташкилий тадбирларнинг аҳамиятига тушуниб иш олиб бормоқдалар. Улар ариза берувчиларнинг фақат ишлаб чиқаришдаги кўрсаткичларини ҳисобга олиб қолмасдан, шу билан бирга уларнинг ижтимоий-сиёсий ишлардаги иштироки, уларнинг маънавий қиёфасига ҳам катта эътибор бермоқдалар.

Уставдаги партия органларининг составини ва партия ташкилотлари секретарларини янгилаб ва алмаштириб туриш нормаларини белгиловчи қоидаларнинг инкор қилиниши партия ички демократиясининг янада ривожланишига ва тажрибали партия ходимларининг етишиб чиқишига хизмат қилади. Шу муносабат билан 25-параграф бутунлай Уставдан чиқарилди. 24-параграфга бошланғич ташкилотлардан то КПСС Марказий Комитетигача барча партия органларига сайлов ўтказган вақтда улар составини систематик суратда янгилаб туриш ва раҳбарликнинг доимийлиги принципига риоя қилинади, деб ёзиб қўйилди.

Уставнинг ана шу кўрсатмасига амал қилган Тошкент шаҳар партия ташкилотлари ўзларининг ҳозир бўлиб ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишларида бошланғич партия ташкилотлари собиқ секретарларидан кўпчилигини яна қайтадан сайламоқдалар.

Уставнинг бошланғич партия ташкилотлари тўғрисидаги бўлими янги — 58 параграф билан тўлдирилди. Бу параграфда мингдан ортиқ коммунистлари бўлган бошланғич партия ташкилотлари парткомларига иттифоқдош республика Компартияси Марказий Комитетининг рухсати билан, КПСС га қабул қилиш, партия аъзолари ва кандидатлари ҳисоботини юргизиш ҳамда коммунистларнинг шахсий ишларини кўриб чиқиш юзасидан район партия комитети ҳуқуқини бериш мумкин, деб белгилаб қўйилган. Тошкент шаҳрида «Главташкентстрой» партия комитетига район партия комитети ҳуқуқи берилди.

Уставга киритилган қўшимчага биноан партия Марказий Комитети съездлар ўртасидаги даврда зарур бўлиб қолган тақдирда, партия сиёсатининг энг муҳим масалаларини муҳокама қилиш учун Бутуниттифоқ партия конференциясини, иттифоқчи республикалар компартияларининг Марказий Комитетлари эса республика партия конференцияларини чақиришлари мумкин. Бу муҳим ўзгартириш ҳам партия ички демократиясини ривожлантиришга ва раҳбарликдаги коллегиаллик принципини янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Шу билан бирга партия XXIII съезди ҳужжатларида партия ички демократиясининг ривожланиши партия интизомини мустаҳкамлашни кўзда тутади, деб таъкидланади. Чунки партия демократияси ва партия интизоми демократик централизмнинг икки томони бўлиб, улар бир-биридан ажралмасдирлар. Демократия ва интизом бир-бири билан мустаҳкам боғлиқ ва бир-бирини белгилайди.

КПСС XXIII съезди резолюциясида шу муносабат билан «Партия ички демократиясини ривожлантириш айни вақтда партия интизомини бутун чоралар билан мустаҳкамлашни, коммунистларнинг ўз ташкилотидаги ва умуман партиядаги ишларнинг аҳволи учун жавобгарлигини оширишни кўзда тутади», деб таъкидланган.

М. РАҲИМОВ.

Суратда: Йендаги бутун дунёга машҳур «Карл Цейс» оптик муассасасининг биноси. Вужудга келганига бир неча ўн йиллар ўтган бу завод ҳозир халқ мулкига айланган. 18 минг кишидан иборат бўлган завод коллективи йенлик ажойиб усталарнинг меҳнатда эришган ютуқларини ҳозир ҳам қўлдан бой бермаяптилар.

В. ЗИМИН фотоси.

Суратда: «Мевазор» массивидаги 153-қурилиш трестининг қурилиш майдонида брак арматурали темир-бетон трубаларининг қурилиш учун фойдасиз эканлиги ҳақида акт тузаётган халқ контроли аъзоси Зокир Гаюповни кўриб турибсиз. Транспорт хизматчилари қурилиш материалларини ташишга ниҳоятда масъулиятсизлик билан қарашади. Темир-бетон заводининг ОТК хизматчилари ҳам материал сифатини текширишга кўпроқ аҳамият беришлари керак.

Н. МЕДВЕДЕВ фотоси.

САМАРҚАНДЛИКЛАР ҲИММАТИ

Кузак, қуёшнинг шашти бир оз қайтган. Қурилиш объектида иш қизғин. Қурувчиларнинг қўли-қўлга тегмайди. Кран хартумида туширилаётган йирик панеллар пешма-пеш монтаж қилинаётир. Участка бошлиғи ўрток В. Эмирзоқов бизни монтажчиларнинг ишига разм солиб турган ўрта бўй, буғдойранг, бароқ қошли йигит билан таништирди.

Бу йигит Ферот Меметов монтажчилар бригадасининг бошлиғи, — дея таърифлади ҳамроҳимиз. — бизда ҳамма яхши ишлаяпти. Қурилиш материалларини тезлик билан етказиб турган И. Бободўстов, В. Петровни оласизми, кранчи Н. Селитовский, электрик А. Лежепенко, оддий ишчи К. Қиличев, хуллас, ҳамма қиш-кировли кунгача янада кўпроқ бинолар бунёд этиш фикри-ёди билан ишлаётир.

Бригада аъзоларининг ишлари билан танишдик. 44 квартирали 4 қаватли бинога пойдевор ётқизилганига ҳам кўп бўлгани йўқ. Мана ҳозир эса, бинонинг учинчи қавати ниҳоясига етай деб қолди. Чунки бу ерда иш уч сменада ташкил этилган. Қурилиш суръати яхши боряпти. Ойлик план ортиғи билан адо этилаяпти.

Аҳил коллектив бир йўла учта 44 квартирали кўп қаватли турар жой биноси қурилишини олиб бораётир. Бу ишда бригаданинг илғор қурувчиларидан электр пайвандчи Нуъмон Сейтумеров. Мелик Исмоилов, Юрий Гвоздев, монтажчи Наримон Акаев, Исмоил Абламетов, Куртиумер Зиёдуллаев ва бошқа ўнлаб илғорлар фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар кунлик нормани 1,5—2 баравар ортиғи билан адо этаётирлар.

— Янги қурилаётган биноларни зилзилага чидамли қилиб қуриш учун сифатга асосий эътибор бераётирмиз, — дейди илғор коллективчинг бошлиғи ўрток Ф. Меметов ,— панелларни пайвандлашда сал хатога йўл қўйилса, бино сифати бузилади. Аҳолига сифатли, кўркам турар жой бинолари керак. Буни бунёд этиш биз қурувчиларнинг муқаддас бурчимиздир. Фикру-зикримиз бошпанасиз қолган оилаларни тезроқ янги уйлар билан таъмин этишга қаратилган.

Самарқандлик азамат қурувчилар Чилонзор массивининг 22-секторида қурилиш ишларини жадал суръатлар билан олиб бормоқдалар. Улар Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 49 йиллик байрами кунигача саҳни 3 минг 960 квадрат метрли турар жой биносини қуриб битказиш учун мусобақа асосида ишлаётирлар. 75 нафар қурувчидан ташкил топган 150-трестга қарашли бу комплекс бригаданинг қўли гул бинокорлари албатта сўзларининг уддасидан чиқадилар.

Э. ТЎЛАГАНОВ.

СТУДЕНТЛИК ЙИЛЛАРИНИ ЭСЛАБ...

— Кел дўстим, кел...

Биз қучоқлашиб кетдик. Сўнг орқага бир-икки қадам ташлаб, бир-биримизни бошдан оёқ кўздан кечира бошладик.

— Қара, институтни тугатиб шу дарвоза остонасида сен билан сўнгги марта хайрлашганимизга чорак аср бўлибди, аммо сен ҳали ҳам ўша студентлик чоғимиздек тетик ва қувноқ кўринасан. Ҳарбий формада эса янада хушбичим бўлиб кетибсан. Фақат белингдаги камар қорнингга бир оз ботиб турибди, холос.

— Ҳа, сен қариб, қорин солибсан демоқчисан, шундай бўлса ҳам походларда ва машқларда ёшлардан қолишмайман.

— Сен ҳам ўзгармагансан. Сочингдаги кумуш рангни ҳисобга олмаганда ҳали ҳам илгаригидек ёш кўринасан.

1941 йилда институтни биз билан бирга тугатган ҳарбий врач вазифасида хизмат қилаётган Тошкент Медицина институтини тугатганларнинг 25 йиллик учрашув тўйига меҳмон бўлиб келган дўстимни институт дарвозаси олдида кутиб олар эканман суҳбатимиз шундай бошланди.

Биз институт дарвозасидан кириб, ичкарига юра бошладик.

— Дарҳақиқат институтни битирганимизга йигирма беш йил яъни чорак аср бўлди-я, — яна сўз бошлади дўстим.

— Ёнма-ён ўтириб, институтда биринчи дарсни бошлаганимизга эса роса ўттиз йил бўлди. Шу давр ичида қанчадан-қанча воқеалар ўтди, а?

Студентлик давримиздан бошлаб ўттиз йил ичида ўтган воқеаларни эслаб, суҳбатлашиб институт боғи ва ҳиёбонлари орқали ўтиб, ўзимиз бир вақтлар ўқиган аудиторияларлар томон йўл олдик. Йўл-йўлакай эски курсдошларимиз ва домлаларимизни учрата бошладик.

Мана, кекса отахонимиз ва устозимиз Акбарака Асқаров. Биз институтда ўқиганимизда у киши машҳур олим А. Н. Крюков клиникасида ассистент эдилар. Ҳозир у киши Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси, медицина фанлари доктори, профессор, республикада хизмат кўрсатган фан арбоби.

Мана, унчалик қари отахон бўлмасалар ҳам ҳаммамизнинг ҳурматимизга сазовор бўлган домламиз Абдулла ака Ҳошимов. Абдулла ака ҳозир медицина фанлари доктори, профессор. Бу киши биз ўқиган чоғимизда физиология кафедрасининг ассистенти эдилар. Абдулла ака экспериментал корпусидаги лекция залининг энг юқорисига ўлтириб олиб, машҳур олим Н. В. Даниловнинг лекциясини, шу лекция бораётган чоғда аудитория радиоузели орқали бизларга таржима қилиб берардилар. У вақтларда ўзбеклардан медицина соҳасида бирорта ҳам профессор йўқ эди. Лекциялар русча ўқилар, профессорнинг сўзларини шу вақтнинг ўзида наушник орқали ўзбекчага таржима қилиб турилар эди.

Бош корпусга кириб боришда кекса домламиз Содиқ Алиевич Маъсумовни учратдик. Биз студентлик чоғимизда Содиқ Алиевич атоқли хирург, профессор М. С. Астров раҳбарлик қилаётган факультет хирургияси клиникасининг доценти эди. Ўшандаёқ Содиқ Алиевич ўз хирурглик маҳорати ва чуқур билими билан катта олимлардан қолишмасди. У ҳар қандай операцияни моҳирона ва чаққон қиларди. Шунинг учун ҳам профессор энг қийин ва масъулиятли операцияларни шу Содиқ акага топширарди. Ҳозир эса Содиқ Алиевич республикамизнинг энг кўзга кўринган кекса жарроҳ олимларидан. У медицина фанлари доктори, профессор, бир қанча китоб ва монографияларнинг автори. С. А. Маъсумовнинг хизматларини тақдирлаб унга Республикада хизмат кўрсатган фан арбоби унвонини берилган.

Бир вақтлар машҳур олим М. И. Слоним ишлаган госпиталь терапияси клиникасида севимли муаллимамиз Зилфияхон Умидова билан учрашдик. Беморларга нисбатан меҳрибонлик, жонкуярлик ва фидокорликни кўпроқ шу Зулфия опамиздан ўрганганмиз. Зулфияхон опа Умидова ҳозир машҳур йирик терапевт олим, медицина фанлари доктори, профессор. У кишининг фан олдидаги хизматларини тақдирлаб, СССР Медицина фанлари академияси ўзининг корреспондент аъзоси қилиб сайлаган. Ҳукуматимиз эса Зулфия опага Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби деган фахрий ном берган.

Тиотология кафедраси яқинига келганимизда ўзи китобни «ипидан ниначасигача» ёдлаб олмагунларича студентларни имтиҳондан ўтказмай, ҳатто 10-15 марталаб қайтарувчи профессор Е. М. Шляхтин ёдимизга тушди. Фармакология кафедраси олдидан ўтар эканмиз шундай феълли яна бир профессор — Н. Н. Компанцевни ёдладик. Кафедрага кўз ташлаган эдик профессорнинг ўзини ҳам кўрдик. Компанцев ҳам фармакология фанини бошдан-оёқ билиб олмагунимизча имтиҳондан ўтказмай қайтара берар эди (профессорнинг талаби ҳақли эди, ҳақиқатан ҳам фармакологияни, яъни дориларнинг ҳусусияти, таъсири, дозаси ва нимага ҳамда қандай ишлатилишини билмай туриб врач бўлиш албатта мумкин эмас).

Учирма қушлардек уяга етиб, 25 йил муқаддам парвоз қилиб чиқиб кетган бўлсак ҳам биз учун иккинчи уй бўлган институтимизнинг боғ-хиёбонлари ва аудиторияларида сайр этиб юрар эканмиз, ўша вақтларда шу ердаги клиникаларда раҳбарлик қилган ва бизларга ўз билимини аямай инъом этган домлаларимиз профессорлар М. С. Астров, М. И. Слоним, И. И. Орлов, Г. И. Ильин, М. Ф. Миронкин Н. В. Данилов, С. А. Молчанов Р. С. Гершенович, Д. А. Введенский, П. Ф. Самсоновларни ҳурмат билан эсга олдик.

Улар ташкил этган ва кўп йиллар бошчилик қилган бу клиника ва кафедраларга ҳозир уларнинг содиқ шогирдлари раҳбарлик қилмоқдалар. Шулар жумласидан институтимиз қучоғида етишиб чиққан ўзбек олимлари академик А. Юнусов, профессорлар С. Бобожонов, Т. Нажмиддинов, Ғ. Маҳкамов, Н. Исмоилов, Э. Отахонов, Ж. Маҳсумов: В. Воҳидов, А. Содиқов, Ф. Амиров, А. Хўжаев, Ш. Хўжаев, Х Юнусова, К. Хожиев, А. Зоҳидов, Х. Зоҳидов, С. Шамсиевлар бор.

Шу ерда яна икки севимли ўзбек олими марҳум Х. Ғафуров ва А. Маъруфовларни сукут билан эслаб ўтдик. Холиқ ака Ғафуров энг меҳрибон, энг яқин дўст отахонимиз, ўзбекча қилиб айтганда маслаҳатгўйимиз эдилар. У киши биринчи ўзбек жарроҳи профессор бўлганлар. Асадулла ака Маъруфов эса паталогик анатомия соҳасида биринчи ўзбек профессори эдилар.

Бизни беҳад қувонтирган нарса яна шу бўлдики, сўнгги йилларда шу институт қучоғида таълим олган ёшлардан кўплаб истеъдодли ёш олимлар етишиб чиқибди. Бу ёш профессорлардан бизни Ж. Абдурасулов, Х. Алимов, К. Зуфаров, Н. Мажидов, В. Мажидов, Э. Худойбердиев, Г. Сулаймонова, К. Ҳамидов ва Х. Салохиддиновлардир.

Биз клубга етиб келганимизда бошқа курсдошларимиз ҳам бирин-кетин бу ерга кириб келмоқда эдилар.

Мана, ўша студентлик чоғидагина хушчақчақ Мунира Турсунхўжаева. У бир неча келин-куёвлик бўлган бўлса-да деярлик ўзгармаган, илгаригидек ёш ва жуда ҳаракатчан. Курсдошимиз Мунира ўзбек аёллари орасида биринчи терапевт профессор бўлиб етишди. У ҳозир ўзи таълим олган институтда кафедра мудири бўлиб ишламоқда. Медицина фанлари доктори, профессор Мунирахон Турсунхўжаеванинг лекциялари жозибадор ва мазмундордир. Студентлар уни зўр эътибор ва мароқ билан тинглайдилар.

Мунирахон билан эндигина кўришиб турган эдик, эшикдан иккинчи курсдошимиз, биринчи ўзбек хирурги-профессор Муқаддамхон Ашрапова кўринди. Ҳаммамиз уни ўртага олиб сўраша кетдик.

Муқаддам Улуғ Ватан уруши қатнашчиси. У яқинда жигар касалликларини хирургик усулда даволаш масаласига доир темада диссертация ёқлаб, медицина фанлари доктори деган илмий даражага эга бўлди. Муқаддам студентлик давридаёқ актив жамоатчи эди, ҳозир эса у институтда стоматология факультетининг декани вазифасини ўтамоқда.

Улуғ Лениннинг декрети билан ташкил топган Тошкент медицина институти дастлабки йилларда Ўрта Осиёда ягона олий медицина ўқув юрти эди. Бу ерда ўша вақтда бизлар билан бирга Ўрта Осиёдаги барча халқларнинг ўғил-қизлари таълим олардилар. Шулардан бири Зумрад Қосимова эди. Зумрад студентлик чоғларида жуда мўмин, оғир ва камтарин қиз эди. Энди эса медицина фанлари доктори, профессор. Зумрад Қосимова ҳозир Душанба медицина институтида кафедра мудири бўлиб хизмат қилмоқда.

Собиқ курсдошларимиздан яна бири кириб келди. Бу Никита Яришгин эди. Никита студентлик чоғидаёқ жуда меҳнатсевар, серғайрат эди. У ўша вақтдаёқ илмий ишга кўп қизиқарди. Ҳозир эса у медицина фанлари доктори, профессор, Ярославль медицина институтининг ректори фазифасида ишламоқда.

Ниҳоят, ўша вақтда курсимиз старостаси бўлган Володя Яздовский кириб келди. Володя институтимизда жамоатчи, ташкилотчи, ҳамда аълочи эди. У ҳозир машҳур олим, медицина фанлари доктори, профессор. В. Яздовский космик медицина соҳасида катта мутахассис бўлиб етишган.

Шундай олим ва олималар етиштириб берган бизнинг курсимиз билан фахрланмай бўладими?! Курсимиз фақат олимларгина эмас, соғлиқни сақлаш соҳасида йирик ташкилотчиларни ҳам етиштирди.

Курсдошларимиздан Башир Маъзумов катта ташкилотчи ва жамоатчи сифатида бир неча йил Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрлигига раҳбарлик қилди. Яна бир курсдошимиз Карим Аҳмедов Тожикистон ССР Соғлиқни сақлаш министри бўлиб хизмат қилди. Улардан яна бири Раҳим Қодиров кўп йиллар давомида Фарғона областининг соғлиқни сақлаш бўлимига раҳбарлик қилган. Ҳозир у медицина ходимлари Ўзбекистон касаба союз ташкилотининг раҳбари. Курсдошларимиздан Тўхтамурод Алимов республика тез ёрдам клиника касалхонасининг бошлиғи, у ҳам катта ташкилотчилардан.

Ҳозир даврамизда ҳаммаси бўлиб собиқ курсдошларимиздан 150 га яқин киши ўлтирибди. Шулардан 5 профессор, 20 доцент, 30 фан кандидати. Бу рақамлар янада кўпроқ бўлиши мумкин эди, аммо орамизда кўп курсдошларимиз йўқ.

Шу ерга келганда биз мудҳиш уруш йилларини эслаб кетдик.

1941 йил, бизлар институтни битирган йил. Бу йил биз учун ҳам қувончли, ҳам қайғули йил бўлди. Шу йили бизлар ўзимизнинг эзгу орзуларимизга эришдик. Институтни битириб врач номини олдик. Бу албатта катта қувончдир. Ўша йил бизнинг совет халқимиз бошига оғир мусибат ҳам тушди. Фашист қузғунлар бизнинг бошимизга уруш кулфатини солдилар. Биз, курсдошларнинг қисмати ҳам шундай бўлди. Давлат имтиҳонларини эндигина тугатиб, қувончларга тўлган кунимиз уруш бошланиб кетди. Ҳаммамиз Ватан ҳимоясига отландик. Шу йили институтимиз 496 врач тайёрлаб берган эди.

Шуларнинг ҳаммаси деярлик Ватан ҳимоясига жўнадилар. Барчамиз бепоён Ватанимизнинг шимолидаги Болтиқ денгизигача чўзилган гигант уруш майдонининг турли фронтларида душманга қарши арслонларча олишаётган жангчиларимизнинг яраларига малҳам бўлдик. Кўп курсдошларимиз ўз ҳаётларини аямай жанг майдонида ярадорларга ёрдам бериб, улардан мингларча ва ўн мингларчасини сафга қайтаришга муваффақ бўлдилар. Бу билан биз Ватан ва халқимиз олдидаги ўз бурчимизни адо этдик холос. Аммо, уруш шафқатсиздир. Курсдошларимиздан кўпгинаси жанг майдонларида ҳалок бўлди. Шунинг учун ҳам 500 га яқин курсдошларимиздан ҳозирги тўпимизда 150 киши йиғилди, холос. Энг яқин дўстлардан бир нечасини эслаб ўтмай иложимиз йўқ. Булар Х. Абдусаматов, Р Аминов, И. Голубь, Н. Козин, Б. Курмаев, М. Эшонхўжаевлар. Улар Ватан ҳимоячилари сифатида жон бердилар.

Шу тариқа кундузи соат 11 ларда бошланган учрашув кечамиз узоқ давом этди.

Асадулла ҚОДИРОВ,
Медицина фанлари кандидати.

Адабиёт саҳифаси

Андижонлик ижодкорлар — редакциямиз меҳмони

Куни кеча азамат Андижондан пойтахтга келган бир группа ижодкорлар «Тошкент оқшоми»нинг меҳмони бўлишди. Уларнинг ёши ҳам, касби ҳам, қалами ҳам ҳар хил. Лекин Ҳошимжон Раззоқовдан тортиб Одил Абдураҳмоновгача барча шоир ва ёзувчиларни бирлаштирган умумий хусусият бор. Бу—халқ қалбини, унинг қувончи-ю, орзулари, ташвиши-ю, интилишини ҳис эта билиш, юрак амри билан қалам тебратиш хусусиятидир.

Бугун андижонлик қаламкашларнинг баъзи асарларини эътиборингизга ҳавола этамиз.

Умидимиз катта

Ўзбек совет адабиётининг майдонга келишида муносиб ҳисса қўшган атоқли драматург Комил Яшин, шоир ва драматург Собир Абдулла, ватанпарвар жангчи шоир Султон Жўра Андижон адабий ҳаракатининг қалдирғочлари бўлдилар.

Шу нарса жуда қувончлики, кейинги йилларда Андижон қаламкашлари сафи Олимжон Холдоров, Омонулла Валихонов, Робиддин Исҳоқов, Нуриддин Бобохўжаев, Эрмат Нурматов, Усмон Қўлдош, Одилжон Абдураҳмонов, Рустам Долимов, Фозилжон Иминов, Тўлан Қамчиев, Ғуломжон Акбаров каби ёшлар ҳисобига кенгайди. Олимжон Холдоровнинг илк шеърлари тўплами —«Арғувон тагида», Робиддин Исҳоқовнинг дастлабки китоби — «Қўшиқ йўлдош юрган йўлимда» поэзия ихлосмандларига тақдим этилди...

Олимжон Холдоровнинг кичик шеърлардан поэмалар ёзишга ўтаётгани, Робиддин Исҳоқовнинг оригиналликка интилаётгани, йил сайин янгидан-янги ижодкорлар номи ўқувчиларга танилаётгани қувонтиради кишини. Нуриддин Бобохўжаев, Усмон Қўлдошнинг фалсафий шеърлар ёзишга интилиши, Рустам Долимовнинг рубоий жанрида қалам тебратишга уриниши, Одилжон Абдураҳмонов ва Эркин Қамбаровнинг кичкинтойлар учун шеърлар яратишга бел боғлашлари табриклашга лойиқдир.

Андижонлик шоирлардан Ҳошимжон Раззоқов, Восит Саъдулланинг фарғоналик марҳум шоир Жавдот Абдулла билан ҳамкорликдаги «Фарғона чашмалари» шеърий тўплами, Восит Саъдулланинг «Жўр» шеърий тўпламининг нашр этилиши областимиз маданий ҳаётида қувончли воқеадир.

Областда истеъдодли ёш шоираларнинг бутун бир сафи ўсиб етишаётганини алоҳида ифтихор билан айтгинг келади. Булар — Мукаррама Муродова, Санобар Ҳасанова, Ҳалима Қорабоева, Мунавар Тиллабоева, Ҳанифа Солиҳова ва бошқа ёшлардир. Ҳалима Қорабоева мисраларидаги латофат ва самимият ўқувчи эътиборини дарҳол жалб этади. Уларда ҳаёт воқеаларини қалбан ҳис қилиш, қалбан кечиниш ва эҳтирос билан куйлашга интилиш майллари, айниқса, кўзга ташланиб туради.

Областимиздаги ёш прозаиклар сафи ҳам кенгайиб бораётир. Раҳбархон Файзиеванинг «Нигоранинг ҳикоялари», Тўлқин Абдурасуловнинг «Меҳр», Муқимжон Ниёзовнинг «Полиз қоровули» ҳикоялар тўпламларининг нашр этилгани ҳам шундан далолат беради.

Собиржон Шокаримов ва Анорбой Қуронбоев очерк жанрида самарали ижод қилишяпти.

Зокиржон Шарафиддинов, Муҳаммаджон Абдукаримов каби ёшларнинг ҳажвий ҳикоялари ихлосмандларни суюнтирмоқда.

Областда адабий танқидчилик ёшларнинг ижодий ўсиши йўлида хизмат қилаётир. Ўзбекистон ёзувчилари союзи область бўлимининг ташаббуси билан ёш ёзувчилар учун семинарлар, консультациялар ташкил қилинмоқда, ёшларнинг ижодига бағишлаб матбуотда адабий-танқидий мақолалар пайдо бўлмоқда. Ҳошимжон Раззоқов, Тожибой Ғозибоев, Ғолима Мусина, Раҳим Алиевнинг кўпгина илмий ишлари бадиий маҳоратни эгаллашда ёшларга ижобий таъсир кўрсатди.

Хуллас, қаламкаш ёшлардан умидимиз катта. Уларнинг ижодидан айрим намуналарни «Тошкент оқшоми»нинг ҳурматли ўқувчилари эътиборига ҳавола этарканмиз, мана шу умиднинг бир чеккаси рўёбга чиқса — асарлар газетхонларга маъқул бўлса, беҳад қувонамиз.

Н. ҚОБИЛОВ,
филология фанлари кандидати, Андижон педагогика институти ўқитувчиси.

«ИККИНЧИ БАҲОР».
В. НУЪМОНОВ фотоси.

Куй ва сўз соҳиби

Ҳар кунгидек бугун ҳам тонг палласида уйғондим. Ташқарига чиқиб муздек куз ҳавосидан тўйиб-тўйиб сипқардим-да, бир нафас юлдузлар жамолига тикилиб туриб қолдим. Сўнг уйга кирдим. Концерт вақти бўлганини эслаб, приёмник қулоғини бурадим. Шу пайт дикторнинг:

— Тошкентдан гапирамиз. Тонгги концертимизни бошлаймиз. Ҳозир биз сизларга «Шаҳ лоларинг» ашуласини эшиттирамиз. Халқ чолғу оркестри жўр бўлади. Музика ва шеър автори—Ғуломжон Рўзибоев,— деган янгроқ овози эшитилди.

Мен Ғуломжон Рўзибоевни кўп йиллардан буён танийман.

Ҳамшаҳримиз Ғуломжон Рўзибоев ҳам сўз, ҳам соз устаси. У яхши созанда, абжир аския устаси. Аския кечалари усиз ўтмайди. Бундай кечаларда у конферансьелик вазифасини ўтабгина қолмасдан, ихлосмандлар кулгисига, шод-ҳуррамлигига сабаб бўлади.

Ғуломжон ака шу ғижжакнинг нозик торлари устида ўттиз йилдан бери камон тортиб, халққа ўзининг бебаҳо санъатини намойиш қилиб келмоқда. У бу давр ичида санъатнинг ўзига хос мураккаб йўлларини босиб ўтди, етук хонанда ва созандалардан, айниқса жозибали куй соҳибларидан маҳорат йўлларини ўрганди. Дастлаб Ленинскдаги драма театрида аввал оддий созанда сифатида, кейинчалик музика раҳбари бўлиб, анча тажриба орттирди. Бир неча шоир ва драматургларнинг шеър ҳамда саҳна асарлари руҳига мос куйлар басталади.

«Давра қўшиғи» (Олимжон Холдор шеъри), «Ичи тушган тол» (Ямин Қурбон шеъри), «Хоним, йўл бўлсин» (Ўлмас Жамолов шеъри), «Пахтаой» (Солиқ Мирза шеъри), «Эркин диёрим» (Ғуломжон Рўзибоев шеъри), «Дилбар» (Восит Саъдулла шеъри) каби қўшиқлар, «Гулшан», «Учрашув», «Феруза» каби енгил лапар, дуэт, рақс куйлари унинг ижодхонасида яратилгандир.

Ғуломжон Рўзибоев шу кунларда Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг 50 йиллиги ва Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига атаб янги қўшиқ ва куйлар яратиш ниятида.

С. МИРЗАЕВ.

ФАРЗАНДЛАРИМИЗ УЧУН

ОЙГА РЕМОНТ ТУШАРМИШ

Кимларнинг бор хабари,
Ҳайрон бизда ёш, қари.
Тарқалди катта миш-миш:
Ойга ремонт тушармиш.
Эшитиб Мастон хола,
Ишини қўйди чала
Қўлида «дўқ-дўқ» ҳасса,
«Миш-миш»ни била қолса,
— Эшитдингми ҳой Рўзвон!
— Нимани, қўшним Мастон.
— Қишлоқда катта миш-миш
Ойга ремонт тушармиш.
Эшитиб қанча кампир.
«Қудратингдан» деб бир-бир,
Тортишдилар.
Хоришди.
Ғапни гапга қоришди:
— Титов, Валя, Гагарин.
Ойга чиқишгани чин.
Ой нима, тракторми,
Ёки бузуқ моторми —
Уни ремонт қилгани?
Ғани ўғлим айт, қани?
Ғанининг мўлт-мўлт кўзи,
Ҳали ўқувчи ўзи.
Ойга ремонт не даркор? —
Деёлмас ёки бекор.
Қилолмай у ҳисобни,
Титиб қолди китобни.
Йўқ китобда бундай сир,
Қараб ундан бирма-бир...
Кампирлар қистар эди,
Жавобни истар эди.
Қани ўғлим дея топ,
Ойда ремонт қандай гап?
Озмунча чопмадилр,
«Миш-миш»ни топмадилар.
Кампирлар тарқалишди,
Ёлғонни сўнг билишди,
Бундай гапни неча кун,
Тарқатган экан Турғун.
Кимгадир қилса ҳазил,
У ишониб чиппа-чин.
Қишлоқ бўйлаб борипти,
Кўринганга ёйипти.
Қишлоқда катта «миш-миш»:
Ойга ремонт тушармиш.
Бугун ҳазил эрта рост,
Ҳеч кимда йўқ эътироз.
Ойга ёяй дея нур,
Фарзандлар ҳам яралур.
Элда тарқалса «миш-миш»,
Ҳақиқат бўлар эмиш.

Энди ухла, миттижон

Ишда онанг ҳоради
Нонга хамир қоради.
Уй шипирар, сидирар,
Кўзи уйқу қидирар.
«Биғ-биғламай» чақалоқ,
Ухлаб қолгин боқалоқ.

Одил АБДУРАҲМОНОВ.

Лирика дафтаридан

БАЛКИ

Раис ўтди ариқдан ҳатлаб
Узоқларга тикилди роса.
Хаёлидан кечди не-не гап:
«Ёмон эмас бу йилги ғўза!»
Кўзи тушди увот бошида,
Уч туп ғўза шартта узилмиш.
Кўсаклари унинг қошида,
Ўсма барги янглиқ эзилмиш.
Раис бирдан бўлди дарғазаб,
Ва оғзига не келса деди:
«Ноинсофлик, нима деган гап,
Бу бизларнинг ризқимиз эди».
...Тракторчи туради ёнда,
Юрагида қанча армон бор.
Нималарни ўйлар шу онда,
Сўзсизгина, жим, итоаткор...
Ғўза азиз, лекин ундан ҳам,
Азиз бўлган одамлар ҳаққи,
Йигит нима кечганин шу дам
Ўша раис билмайди балким.
Ахир унинг онаизори
Уч кундирки «ана кетди»да,
Нафас олар қуриб мадори,
Ёлғиз ўша ўғлин кафтида.

Излар

...Ер бағирлаб келаётир дўстим боқ —
Буни дерлар: «Учқур мотокаляска».
Ҳеч ҳаққим йўқ бу гал бир шеър демасга,
Ахир унда борар мажруҳ-беоёқ.
У мажруҳни тамом ортда қолдириб,
Машиналар ўтса бағрим эзилар,
У ногирон, бу албатта сезилар,
Дўстим, ўтма, машинангни елдириб.
(Ўша мажруҳ шу кунни деб жон тиккан,
Оёқлардан ажралибди, кўргин, бас!)
Энди бу хил машиналар керакмас
У урушни қайта эсга соларкан...
Ўйчан шаҳар кезар эдим, жим, ёлғиз,
Қора дарё каби йўлда ярим тун.
Мажруҳ ўтган машинадан ўша кун,
Қолмагандай эди йўлда бирон из,
Бу хил «учқур машинани» кўрмасам,
Кўчаларда ҳатто унинг изин ҳам.

ЁЛҒИЗЛИК

Юртга ҳамдард бўлиб ёнсанг, зору-зор —
Йиғласанг ўкириб ё юракдан жим...
Сени шу эл ичра юпатгувчи бор,
Қўлтиғингга кирар албатта ҳар ким.
Аммо, билиб қўйки, ҳаёт қонунин:
Ёлғизликда йиғлаш ёмондир, дўстим!

Олимжон ХОЛДОР

«ҲАЁТ НАФАСИ».
Л. ҒУЛОМОВ фотоэтюди.

Дилбар

Баҳордек ҳисларим кўнглингга аҳён таъсир этмасми?
Чимирдинг қош яна, чеккан бу ғурбат менга етмасми?
Ширин сўз хуштакаллум ўзгаларга айтма, кўп алёр,
Қилурсан бир куни афсус: қолиб қош ўсма кетмасми?
Агар билсанг чирой дилбар умрлик мол эмас сенга,
Қизиллик лабдаги бир кун бўлак лабларга ўтмасми?
Муҳаббат зуҳраси бир бор ўшал парвоси йўқ ёрга,
Кириб гар тушга ҳам бўлса вафо дарсин ўқитмасми?
Ғазаллар айтибон Восит тилар дилдор васлини,
Келиб қошимга бир кун ёр, олиб кўнглим овутмасми?

В. САЪДУЛЛА.

АБДУРАҲМОН ЖОМИЙДАН ТАРЖИМА.

ОШИҚНИНГ САВОЛИ ВА МАҲБУБНИНГ ЖАВОБИ

«Ҳар нафас сендан, — дедим, — кўнглимга юз ғам бўлмағай!»
Айтди бир ширин кулиб: «Кўп бўлсину кам бўлмағай!»
«Сочларинг бэис, ишим бошбоғи йўқ бўлди», — дедим,
Айтди: «Ҳеч ким бу каби ошуфтаҳол ҳам бўлмағай!»
«Халқадек қаддимга кўз ёшим узук кўзи», — дедим.
«Мен вафо муҳри, бўлак, — дер, — нақши ҳотам бўлмағай».
«Ҳажрдан ортиқ, — дедим, — йўқ мотами ёндургучи».
Айтди: «Маҳбуб жонига бу доғи мотам бўлмағай!»
«Ҳоли эрмасдир, — дедим, — оламда ишқдан ҳеч киши!»
«Бўлмаса ошиқ, — деди, — Жомий, бу олам бўлмағай!»

БАҲОР

Яхши гул, байрам, улардан яхшироқдир васли ёр,
Кўп ёмон ҳижрон дарди бирла бўлмоқ интизор.
Ғунчадек диллар баҳор фаслида яйраб шодланур,
Ғунча дилдир, чунки кўнглим ғунчасидир бу баҳор.
Лолазорлар ишратин учратмади кўз ушбу йил,
Чунки ўтган йилги меҳнат доғлари кўнглимда бор.
Орзум бордир тўтай май кемасин қирғоққача
Эй, хуш ул дам, хоҳишим гар топса қирғоқда қарор.
Ғам ғуборидан этак силкинди, еллар қўймади,
Пок дил саҳро ғуборин пешига доим дучор.
Гул гувоҳ оққан тараф тезликда ундан руҳ очар,
Тоза сув анҳорни айлар ойна янглиғ беғубор.
Сарв қад Машҳаддан у ўтмоқчи бўлса Жомийга,
Изларин ўпмоққа ердан бош чиқаргай сабзазор.

Форсчадан Ҳошимжон РАЗЗОҚОВ таржимаси.

АРВОҲ

(ҲАЖВИЯ)

Кечки пайт. Салимжон билан онаси ўчоқ бошида чой ичиб ўтиришган эди. Ташқаридан шарпа эшитилди. Сўнг икки ёнини пўшт-пўштлаб «парихон отин» кириб келди. Рузвонбиби янги, қалин тўшак солиб уни ўтқазди.

— Омин, мен келдим, —бало келмасин!

Салимжон парихонни бундан олдин икки-уч бор кўрган бўлса ҳам дурустроқ разм солмаган экан: қийғир бурун, юзи бамисоли чарви, оғзи эски ўрадай. Ич-ичига ботган хира, шилпиқ кўзлари доим аланг-жаланг, ниманидир қидиради.

— Шундай қилиб бева бўлиб қолдим, денг Рузвонбиби. Бир йўқлаб қўяй деб келдим-да. Раҳматлик эрингиз кўп жаннати одам эди. Бундоқ ис-чироқ ҳам қиляпсизми?

— Ҳа, унча-мунча.

— Раҳматликнинг менга ихлоси баланд эди.— кўзига ёш олди парихон. —хайр, жойи жаннатдан бўлсин.

Бу сўзлардан Рузвонбибининг кўнгли бузилди, кўзлари жиққа ёшга тўлди.

— Нима қилай, шам ёқайми, отин буви?

— Ёқинг, ёқинг! Бугун шанба, арвоҳлар келадиган кун.

Рузвонбиби уйнинг бир бурчагидан яримта шам топиб келиб ёқди.

— Бир косада сув билан олма шохидан олиб келинг. Арвоҳ аввал шу шохга қўниб, сувда чўмилади, кейин шамнинг шуъласида ўйнайди...

Салимжон бу «сирли» манзарага ҳайратланиб қараб ўтирарди. Парихон узоқ вақт алламабалоларни пичирлади, мушук юзи ювганга ўхшаш икки қўлини бетига тортди. Арвоҳ нима, унинг шаклу-шамойили қанақа — Салимжон билмасди. Шам билан олма шохига тикилавериб кўзлари тешилаёзди, лекин ҳеч бало кўринмасди.

Рузвонбиби меҳмоннинг олдига алоҳида дастурхон ёзиб, юмшоққина нон, бир коса қатиқ, печак қанд, ўрик қўйди. Парихон шуни кутиб турган эканми, дастурхонга ташланди. Гоҳ нон билан қандни, гоҳ қатиқ, гоҳ ўрикни жаннатнинг нознеъмати дея таърифлаб кавшарди. Ҳаял ўтмай дастурхонда увоқ ҳам қолмади.

— Қани энди иккитагина тишим бўлса-ю, шу данакларни манови боламга чақтириб, мағзини еволсам, — дастурхонга фотиҳа қилди парихон. — Энди мен кетай.

У қорнининг зил-замбиллашиб кетганидан зўрға ўрнидан тураркан, уй эгасининг қўлига қаради.

— Атаганингиз йўқми, Рузвонбиби, раҳматлик эрингизнинг арвоҳи шод бўларди.

Рузвонбиби бирпас энсаси қотиб турди, сўнг шошиб нон сандиқдан еттита патир, чўнтагидан пул чиқариб, парихонга узатди.

Унинг қораси ўчгач, Салимжоннинг мурғак ақлига шу фикр келди: арвоҳ асли уйдирма нарса дейишарди. Йўқ, чинакам арвоҳ бор экан: шу парихоннинг ўзи. Ҳа, у— оч арвоҳ.

М. КАРИМОВ.

ҲИКОЯ

„Конкурс“дан ўтолмади

Уйга ҳориб-чарчаб кириб келдим, аммо ўзимни космосда сезаман. Нега десангиз, бугун «Фарҳод»им бункеридан роса саккиз тонна пахта ағдардим . Бригадамиздагилар шунонам миннатдор бўлишдики.. Эртага ўнга чиқараман, дедим. Чиқараман ҳам! Онам паловхонтўрани дамлаб, йўлимни пойлаб ўтирган экан. Иштаҳа карнай! Товоқдан бош кўтармай ошни туширяпман. Ўз томонимни анча ўпириб қўяёзган эдим, ногаҳон қўшнимиз Рузвон хола томонда қўнғироқдек кулги овози жаранглаб кетди. Лунжим шишганча, бутун диққатим қўшни томонга михланди қолди.

— Ҳадича бувиникига узоқ шаҳардан қариндоши келибди, — изоҳ берди зийрак онам, — кўҳликкина қиз экан, ўқиган, эсхушли қизга ўхшайди. Ошдан кейин бир чиқиб кўргин-а.

Онаизор-да, мени уйлантиролмай ҳалак. Мен бўлғуси келинингиз биров кўрса кўргудай бўлсин дейман. Онам бўлса, чиройликнинг ҳуснига нон ботириб ермидинг, болам, ўтли-шудли, эсли, одоблисини топ дейди. Хуллас, менга ёққани онамга ёқмайди, онамга ёққани менга.

— Чиқмайсан-ми?—деди онам дастурхонни йиғиштириб бўлгач қўшни томонга ишора қилиб,—телевизор программасини баҳона қилиб чиқ. Кўрасан.

Бизда унақа юрак қаёқда?! Тоғдек гавдамиз бўлгани билан қиз болани кўрганда довдираб, лаб-даҳандан ажраймиз-қўямиз. Лоладай қизариб, устма-уст чой хўплаб ўтиравердим. Онамнинг тоқати-тоқ бўлди.

— Туре, йигит ҳам қиз боладан бешбаттар уятчан бўларканми! — қўлимдан ёш болага ўхшатиб ушлаб судради.

Кирдик.

Меҳмон қиз, қандайдир журнал қўлида, диванда ёнбошлаб ётган экан. Вой-бў-ўй, ана чирою-мана чирой, Қош-кўзи лов-лов ёниб турибди, лўппи юзи оқ, тиниқ, худди сутга чайиб олгандек. Лабларини бўяб олибди, бамисоли гилос. Сочлари баланд қилиб турмакланган, қўйиб юборса тақимига тушар. Эгнида гулдор юпқа кўйлак, У мен билан онамга лоқайдгина қараб, келинглар, ишорасини қилди-да, яна журналга тикилиб олди. Лекин хумор кўзларнинг бир боқишиёқ бизга кифоя эди: юрагим тўрга илинган балиқнинг аҳволига тушди-қолди.

— Ўтиринг, нега тик турибсиз?

Ҳадича хола шундай деб ҳушимга келтирмаганда, пақкос серрайиб қолган эканман. Онамнинг ёнига ўтирдим. Ҳадича хола ўз қариндошига мени таништира бошлади: бундан икки йил илгари ўрта мактабни олтин медаль билан битирганим, ҳозир механик ҳайдовчиликда менинг олдимга тушадиган йўқлиги, номим газетадан тушмай қолгани, мўмин-қобил йигитлигим...

— О-о, бу яхши! — Қиз шундай деб журнални бир чеккага ташлади, хиромон юриш билан олдимга келди, — танишайлик, Юлдуз, Юля.

— Ш-шариф, Шарифжон, — деб жавоб бердим қизнинг нозик қўлини қисиб. Аммо юзига тик қарай олмадим.

— Шариф, Шериф — у мени кровать ёнидаги стулга таклиф этди, — ме-ха-ни-затор! Машҳур! «Газетада номи чиқиб туради!» Яхшику-а, Шериф.

Сергапгина, ҳушчақчақ қиз экан. Ёнимда ўтириб тинмай савол беради, терга ботиб узуқ-юлуқ жавоб беришимдан завқланиб бор овози билан қаҳ-қаҳлаб куларди. Ўзи ҳақида айниқса кўп гапирди. Маълум бўлишича, ўтган йили театр институтини тамомлабди, ҳали-ҳозирча ишламас экан, боп иш топилмаётган эмиш. Шу йўсинда хийли вақтгача ёнма-ён ўтирдик, телевизорда эстрада артистларининг концертини томоша қилдик, артистларнинг деярли ҳаммасини таниркан, характеристика бериб ўтирди. Ўзим ҳам анча очилиб кетдим. Охири онамнинг қистови билан турдим. Эртага Юлдузни далага, ўзим ишлайдиган бригадага томоша қилдиргани олиб борадиган бўлиб хайрлашдим.

Уйда кроватда ётибман-у, ўй-фикрим Юлдузда. Онани рози қилолсанг бўлгани, Шариф, шундай моҳилиқо сеники, — дейман ўзимга ўзим, — рози бўлармикан онам? Ажабо, аввалига ўзи қизиқтираётган эди. қўшниникидан чиқаётганда, негадир, тантиқроқ эканми, деди. Эҳ, она, онажон, тантиқ эмас у, шўх. Ўғлингизнинг кўзи билан қараганингизда эди!

Эрталаб қушдай бўлиб турдим. Наридан бери ювиниб, нонушта қилдим, коржомамни кийдим-да, девор ёнига бордим.

— Юлдузхон!

— Ху-ув!

Овоз ҳам шунақа ширин бўладими-а, қулоғимдан кириб бутун баданимни жазиллатиб юборди. Хаёл ўтмай ойдай бўлиб ўзи ҳам чиқди. Оҳ-оҳ, шундаям ясан-тусан қилибдики, худди сайлга кетаётгандай. Қош-кўзи ўзи қоп-қора эди, яна нималар биландир бўяпти, юзига бир нарса суртибди чамамда, Сочи кечқурун кўрганимдан бошқача: от думи шаклида. Пошнаси баланд қизил туфли кийиб олибди, учи найзадай.

— Мана, мен тайёр. Кетдикми, Шериф?

— Кетдик.

Бригадамиздагилар ёнимдаги бу моҳилиқони кўриб ҳанг-манг бўлиб, дидимга қойил қолишади. Анча-мунчасини ёқтирмай юрганича ҳам бор экан-да, дейишади. Ҳа, турган гап. Шу ўй-хаёллар билан кетяпман, ёнимда Юлдуз: бир гапириб ўн кулиб боряпти.

— Даромадингиз дуруст экан, нега «Волга» олмайсиз, Шериф? Машинаси йўқ йигит ҳам йигитми?

Бу гап нафсониятимга тегса ҳам ўзимни босдим.

— Аввал, ҳалиги... уйланай, кейин...

— Иў-ўқ, Шериф, бунақаси кетмайди. Аввал «Волга», кейин уйланиш...

Катта йўлдан бригадамиз шийпони томонга—тор йўлга бурилдик. Ҳовуч-ҳовуч пахта тупроққа қоришиб ётарди.

— Қаранг, анқов шофёр-ей, тўкиб кетибди-я.

— Тўкса нима бўпти? — парво қилмай бир қўлида ойна ушлаб сочини тўғрилаб борарди Юлдуз.

— Ахир пахтани-я?!— бақириб юборганимни анчадан кейин сезиб қолдим.

— Пахта бўлса нима бўпти?!

Қулоқларимга ишонмай қолдим. Наҳотки тупроқ билан битта бўлиб ётган ризқимизга шундай бефарқ қараса. Бир нарса томоғимга келиб қадалгандек бўлди-ю, яна қайтди.

«Нима деяётганини ўзи ҳам билмайди,— тасалли бердим ўзимга, — ахир у пардоз билан банд-ку.

Ердаги пахталарни авайлаб олиб, комбинезоним чўнтагига сола бошладим. Юлдуз ҳамон эътиборсиз, тинмай гапирар, куларди. Лекин энди унинг нималар деяётгани, нимага кулаётгани қулоғимга кирмасди. У уч-тўрт қадам илгарилаб кетганини сезиб қолди шекилли, орқасига қайрилди.

— Оббо, сиздан бўлак териб оладиганлар ҳам бордир. Подумаешь!— деди-да, туфлисининг учи билан бир ҳовуч пахтани илиб мен томон ташлади:

— Мана!

Турган жойимда серрайиб қолдим. Чангтупроқ аралаш пахта юзимга келиб урилди.

— О-о, кечирасиз, Шериф. Нега ушлаб олмадингиз? — У яқинимга келиб қўли билан юзимдаги хас-чўпларни олиб ташламоқчи бўлди.

Секин-секин қизиб келаётган вулқон портлай-портлай деб турарди.

— Керакмас, нари туринг!

— Нима бўлди сизга, Шериф?

— Менинг отим Шериф эмас, Шариф,— дедим бўғилиб.— Умуман боринг, йўлингиздан қолманг!

Унинг кўзлари қинидан чиқиб кетаёзди, Мен безгаги хуруж қилган кишига ўхшаб қалтирардим. Шу топда у шундай бадбашара кўриниб кетдики... Ризқи-рўзим, орномусим бўлган пахтани оёғининг учи билан илиб ташлади-я. Йўқ, у пахтани эмас, нафсониятимни тепкилади. Бу ҳақоратни ҳазм қилолмаганимдан титрар, тилим гапга келмай қолган эди.

Анчадан кейин ўзимга келиб бурилдимда, шийпон сари жадал юриб кетдим. Анча ерга бориб орқага қарасам, Юлдуз битта-битта босиб қайтяпти...

Бўлган воқеани кечқурун ош устида онамга айтиб бердим.

— Қоғоз гулга ўхшаб усти ялтироқ экан! Хўп қипсан, ажаб қипсан, — деди онам. Кейин гапни бошқа ёққа бурди: — Менга қара ,хў, ўн тўққизинчи бригададаги Дилбархонни кўрганмисан? Дилбармисан-дилбар-да, ўзиям, ўшани олиб берсам нима дейсан?...

М. АБДУКАРИМОВ.

ИНТЕРМЕДИЯ

БАЪЗАН

Автобуснинг охирги томони. Одамлар билетга пул узатишмоқда. Касса олдида бир олифта йигит бир сўмлик пул ушлаб, гўё уни майдалаш мақсадида одамларнинг билетга узатаётган пулларини йиғиб, билет йиртиб узатяпти.

ОЛИФТА—Қани, отахон пулингизни менга узата қолинг. (Пулни олиб.) Пулингиз 50 тийинлик экан. (Пулни қўлида олиб қолиб). Мана сизга 45 тийин сдачи. Мана бу билетингиз.

ЧОЛ — Барака топ, ўғлим. (Шу вақтда бир болалик хотин чиқади).

ОЛИФТА — Сиз шундай ўтира қолинг, опажон. (Шу пайт кетма-кет пул узатилиб, билет йиртиб узата бошлайди. Бир-икки чақа пулни кассага ташлаган бўлиб, иккинчи қўли билан тангаларни чўнтагига солади-да, шубҳаланиб у ёқбу ёққа қарайди. Бу воқеани бир қиз сезиб қолади).

ҚИЗ — Уялмайсизми?!

ОЛИФТА — Нима деяпсан?!

ҚИЗ — Анчадан бери разм солиб турибман. Пул майдалайман, деб майдани ҳам, йиригини ҳам чўнтагингизга солиб олдингиз.

ОЛИФТА — Эс-хушинг жойидами?! (Ёнига солиб қўйган [illegible] пулни чиқаради). Мана, буни майдаламоқчи эдим.

1-ОДАМ — Бу йигитчани ранжитманг. Бу киши шунақа, бир сўмлигини майдалатадилар.

2-ОДАМ — Сизларники, қизиқ-а, пулнинг энг майдаси бир сўмлик бўлгандан кейин нима қилсин. Хўш, йигитча майдангиз йўқмиди?

ОЛИФТА — Йўқ учун майдалатяпман-да.

2-ОДАМ — Қани, ёнингиздаги тангаларни олинг-чи!

ОЛИФТА — Нима, мени қаллоб демоқчимисизлар?!

2-ОДАМ — Қаллоб бўлмасангиз, қани кўрайлик-чи, тортинмай ола беринг. (Йигит ёнидан тангаларни ола бошлайди, санаб кўради). Бир сўм 35 тийин.

1-ОДАМ — Ҳисобни яхши билсалар керак, янглишиб кўпроқ олиб қўйганлар.

ЧОЛ — Э, баракалла... Жасадингни қара! (Ҳассаси билан олифтанинг иккинчи ён томонига туртади. Танга шиқирлайди). И-е, бу чўнтагдаям майда пул...

ҚИЗ — Уни бошқа автобусда майдалатган-да, ота. (Йигит машинадан тезроқ тушиб кетишга ҳаракат қилади).

1-ОДАМ — Шошилманг!

ОЛИФТА — Мен нодонлик қилдим. Иккинчи... асло-асло...

1-ОДАМ — Қани, расмингизни олай! (Фотоаппаратни тўғрилайди) нусхангизни автобуснинг тўр томонига илдириб қўямиз. Тагида исми-шарифлари ҳам бўлади.

Ғ. ЖАББОРОВ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 3 бет
3 ОКТЯБРЬ 1966 ЙИЛ.

Спорт

□ □ □

Ўзбекистон ёшлар терма командасининг аъзоси, биринчи разрядли Лиза Ҳусанова «Буревестник» кўнгилли спорт жамиятида ўз маҳоратини ошириб боради.

Суратда: Л. Ҳусанова.

И. Зайниддинов фотоси.

□ □ □

Газетхонлар хатларидан

Маҳаллада комсомол тўйи

«Илғор» маҳалла комитетининг раиси Ҳошим Алимов идорага турли юмушлар билан келган кишиларнинг ишларини битказар экан, қаршисидаги нотаниш йигит ниманидир айтмоқчи бўлаётганини сезди.

Ҳошим ака бу йигитни қаерда кўрдим экан-а, деб ўйларди. Ҳа, Темиров кўчасида Комила аянинг уйига кўчиб келган студентларнинг старостаси Очил Бўриев эканлиги унинг ёдига тушди. Зилзила натижасида халқ хўжалиги институтининг студентлари ўз ётоқхоналарини бошпанасиз қолган оилаларга бўшатиб берган эдилар. «Илғор» маҳалласи эса ана шу студентларни ўз бағрига олган эди. Ҳошим Алимов ана шу студентларни маҳалла хонадонларига жойлаштиришда бош-қош бўлиб турган эди. Ўшанда у ташаббускор, чаққон ва камтарин шу йигитни таниб олган эди.

— Хўш, Очилбой хизмат, — деб илиқ сўзлашди Ҳошим ака.

Очилбой сўзини нимадан бошлашни билмай, бир оз хаёлга ботди, сўнг у ийманиб, нима мақсадда келганини баён этди:

— Сиздан яхши маслаҳат чиқишига ишонаман, йўл кўрсатиб берсангиз. Аввало бизга бошпана берган маҳалла учун, сизнинг ғамхўрлигингиз учун, уй эгаси меҳрибон аямиз учун минг-минг раҳмат. Сизлар зилзила туфайли келган оғир кунларда бизни ўз бағрингизга олдингиз. Ҳошим ака, ўша Комила аянинг уйида турадиган курсдошимиз Мираҳмад Комилов анчадан бери бир қизни севади. Институт ётоқхона комитети билан келишиб, комсомол тўйи қилмоқчи эдик. Бироқ табиий офат бу ниятимизни орқага силтади. Мана ўйлаб-ўйлаб сизнинг ҳузурингизга келдим. Келин ҳам шу маҳаллада яшайди, андижонлик, исми Ҳикоят Сайфиддинова, у ҳам Тошкент халқ хўжалик институти экономика факультетининг 3-курсида ўқийди. Агар шу севишган юракларни...

— Бўлди, бўлди, Очилбек. Жуда яхши ўйлабсиз. Маҳаллада бўлаётган тўйлар қатори уни ҳам ўтказиб юборамиз. Биласизми, маҳалламизда ҳар куни тўй. Гоҳ кунлари ҳатто 5 — 6 тўй бўлади. Ҳа, албатта, тўй бўлаверсин. Сизлар куёвнинг ота-оналарига хабар қилинг. Биз ҳам маҳалла активини чақириб, тўй маслаҳатини қиламиз. Албатта, уларнинг тўйини ҳам ширин қилиб ўтказамиз.

Дарвоқе, шундай тўй бўлди. Маҳалла клуби гўзал қилиб безатилди. Ҳамма нарса — идиш-товоқлар ҳам, хизматчилар ҳам, санъаткорлар ҳам маҳалладан. Куёв-келин Комила аянинг уйидан чиқиб келишди. Уларни клуб қошида шу маҳаллада яшовчи санъаткорлар: республикада хизмат кўрсатган артист Эргаш Шукруллаев ва Жўра Қосимовлар «Тўйлар муборак» билан қарши олишди. Тўйга маҳалладаги шинаванда йигитлардан Восиқ Сайдаҳмедов бош-қош бўлиб турди. Дўстлар табриги, санъаткорлар қўшиғи, ўйин-кулги билан уланиб кетди. Тўй кечаси охирида Очил Бўриев шу маҳаллада бошпана топган студентлар номидан, келин ва куёв номидан маҳалла меҳнаткашларига, уларнинг ҳимматига тасанно айтди.

А. МЎМИНОВ, И. АҲРОРОВ.

Бўлинган куй

(НОВЕЛЛА)

✦ ✦ ✦

Марказий универмагнинг музика бўлимида сотувчи бўлиб ишлайман. Бир нафас тинчлик йўқ. Харидорлар асбобларни сотиб олишдан олдин чалиб кўрадилар, маслаҳатлашадилар. Хуллас кечгача ғовур-ғувур.

Бугун ҳам иш шундай бошланди. Бир йигит қўлидан рубобни оларкан «Гулноз»ни чалди. Гарчанд куйни бузиб чалса ҳам руҳини кўтариш учун жилмайиб, «яхши» дедим.

— Рубобни оламан. Неча сум?

Шу маҳал пионино товуши эшитилди. Қарасам қатор қўйилган пионинолар орасида қоп-қора, калта сочларига оппоқ лента таққан ориқина қизча турарди. Тегмагин деб уришмочи бўлувдим, лекин бирданига пионинодан куй тарала бошлади. Оғзимни жуфтлаганимча қолдим. Қизча «Май» вальсини чаларди. Куй бир зумда шовқинни босди, ҳамма уни тингларди. Қизчанинг нозик бармоқлари оқ клавишлар устида чаққон ҳаракатланар, унинг сочидаги лента бир текисда силкинарди. Қизча шундай берилиб чалардики, атрофида одамлар йиғилганини пайқамасди.

Ажабо, бу куйни машҳур ижрочилар чалганида ҳам бундай роҳатланмаган эдим. Димоғимга қаердандир баҳор ҳиди келди. Сеҳрлангандек қотиб қолдим...

Авжига чиққан куй бирдан тақҳа тўхтади. Сесканиб кетдим. Қарасам, қизчанинг олдида иккита катта сумка ва қути кўтарган олифта кийинган аёл турарди. У ўсма суртилган қошларини чимириб қизчани уриша кетди:

— Бетинг қурсин! Мия деган нарса борми сенда! Мен шундақанги катта очередда турсам-у, сен бу ёқда диринг-диринг қилиб чалғи чалсанг. Ҳу, шу чалғинг бошингдан қолсин. Ма!!! Аёл қизчанинг қўлига оғир сумкани тутқазди. Қизча қизариб ерга қаради. Унинг узун киприкларида ёш ялтиради.

— Кечиринг...

— Кечирим сўрамасдан ўлгин, сен! Юр! — аёл уни жеркиб, эшик томон юриб кетди. Қизча ҳам итоаткорона унинг кетидан эргашди, лекин ҳар қадамда орқага — пионинога қарарди. Қарашлари эса маъюс. Улар одамлар орасида йўқолишди. Куй бўлса ҳамон қулоғим остида янграрди.

Зал ўртасида бир қатор пионинолар турарди.

Мен янги келган харидорга жилмайдим, бироқ зўраки табассумдан хунукроқ нарса бўлмаслигини ўзим ҳам сезиб турардим.

А. ХАЛИЛОВ.

ГИПНОЗ, УНИНГ ИМКОНИЯТЛАРИ

Вольф МЕССИНГ

Мен буни шу қадар ишонч билан, билгандай гапиришимнинг боиси шуки, ўзим ҳам тиш оғриғини тўхтатиш, бош оғриғини ҳайдашда унақа-бунақа азайимхонлардан қолишмайман. Бундай ишларни минг марталаб қилганман.

Мен фақат афсун ва пичирлашсиз бажараман. Улар керак эмас. Мен пациентга тикилиб туриб, ўзимнинг оғримаётган жағим ва соғ тишимни ўйлайман. Шу аснода бемор билан оғриғи ҳақида гаплашман. Тиши оғришдан тўхтайди. Бунинг учун — сиз ушбу сатрларни ўқишга қанча вақт сарфласангиз, шунча вақт кетади, холос.

Лекин на менга ва на дуохонларга мурожаат қилиш керак эмас, албатта. Чунки мен оғриғингизни қолдириб, врачга кўрсатишингиз зарурлигини унутдиришим мумкин. Оқибатда сиз тузатилиш эҳтимоли бўлган тишингиздан ажраб қолишингиз ҳеч гап эмас. Азайимхон беморни оғриқни сезмасликка мажбур қилса, врач оғриқ пайдо бўлиш сабабларини йўқотади.

Мен ҳозир таъсир қилишнинг яна бир қамёб ва ўрганилмаган тури тўғрисида гапириб ўтмоқчиман.

Купринининг «Олеся» номли ажойиб поэтик қиссаси бор. Мен ундан айтмоқчи бўлганимга алоқадор бир парчани цитата қилиб келтирмоқчиман.

«— Сизга нима кўрсатсамикин-а? — Ўйланиб қолди Олеся. — Хўп, майли, жуда бўлмаса шуни кўрсатай: Сиз менинг олдимда йўлда кетаверасиз... Бироқ, айтиб қўяй, орқангизга қайрилиб қарамайсиз.

— Бу қўрқинчли эмасми? — сўрадим қандайдир кўнгилсиз нарсани чўчинқираб кутаётганимни бепарво кулгига олиб.

— Йўқ, йўқ... Ҳеч нарса эмас... Қани, юринг.

Мен мазкур тажрибага беҳад қизиқиб, ортимдан Олесянинг қадалиб қараб туришини ҳис қилганим ҳолда олға юрдим. Аммо, йигирма қадамча бориб, бирдан теп-текис ерда қоқилиб, юз тубан йиқилдим.

— Юринг, юринг! — қичқирди Олеся.— Орқангизга қарамангl Бу ҳечқиси йўқ, тўйгача тузалиб кетади... Йиқиладиган бўлсангиз, қўлингизни маҳкам ерга тираб қолинг.

Мен яна юрдим. Тағин ўн қадам босишим билан, иккинчи маротаба чалқанча чўзилдим.

Олеся хохолаб, чапак чалиб юборди.

— Қандай қилиб қилдинг буни? — ҳайрон бўлиб сўрадим ундан...

— Сир эмас бу. Бажонидил сўзлаб берарман. Фақат, балки, тушунмассиз деб қўрқаман... Изоҳлаб беролмайман...

Мен чиндан ҳам уни унчалик тушунмадим. Лекин янглишмасам, ўзига хос бу фокус шундай: қиз орқамдан изма-из, қадамба-қадам оёқларим кўчган жойга оёқларини ташлаб, тикилганча, қандай ҳаракатда бўлсам — ҳатто майда-чуйдаларигача такрорлаб — тақлид қилади. Шундай ҳолда у бир неча қадам юриб, фикран мендан сал нарида баландлиги бир газ келадиган арқон тўсиқни тасаввур қила бошлайди. Тасаввурдаги ана шу арқонга оёғим тегадиган дақиқада Олеся бирдан йиқиладигандек ҳаракат қилади ва унинг айтишига қараганда энг бақувват одам ҳам шунда албатта ағанаб тушади... Мен оддий халқ орасидан чиққан француз афсунгарлари ҳам худди бундай пайтларда бокира Полесс жодугари маҳоратини қайтаришини кўриб, ҳайратда қолдим».

Мен шу ерда мунозарали бўлса ҳам бироқ жуда ўринли бир фикрни ўртага ташлашга журъат этаман: олимларимиз Оламнинг ўзи каби кўҳна халқ донишмандлиги — парихонлиги ва табибчилигини тўплашлари, анализ қилишлари керак. Ўша халқ медицинасидан, саводсиз дуохон-у жаҳолатда яшаган қишлоқи табиблардан озмунча шифобахш гиёҳ ҳозирги замон фармацевтика каталогларига келиб кирдими? Озмунча халқ сир-синоатлари, рецепт ва методлари йирик саноатимизга кўмак бердими? Асрлар бўйи наслдан-наслга ўтиб келувчи қанчалаб бу нарсалар уларни билган охирги киши дунёдан ўтиши орқасида унутилиб кетган.

Қадимги шарқ темирчилари ясаган пўлат шамширлар баъзи музей витриналаридан қора нақшлари билан ялтиллаб кўзга ташланиб қоладиким, бундай пўлат таркиби ҳали бугунга қадар тўла топилгани йўқ. Деҳлида занглaмайдиган темирдан устунлар бор, қани энди ҳозирги мангу занглaмас қилиб тайёрланадиган пўлат? Кўҳна Миср санъаткорлари ишлатган мумли бўёқларнинг абадий янгилиги кишини тонг қолдиради — булар тўғрисида ҳам бизга кўп нарса маълум эмас... Халқ тиббиёти сирларини йўқотиб юбормаслик гипнознинг қандайдир нотаниш, кам тарқалган хиллaрини унутвормаслик учун олимлар азайимхон ва дуохонлар кулбаларига бориб турсинлар. Ҳозирги замон билими асосида улар моҳиятини изоҳлаб, тадбиқ қилиш йўлларини кўрсатсинлар.

Олимлар қуруқдан-қуруқ рад этмай, текшириш, тушуниш ва изоҳлаб беришлари лозим. Мана бу хурофотга қарши курашнинг энг яхши йўли бўлади.

Лекин булар барининг менга қанақа алоқаси бор?

Тўғридан-тўғри. Мен ҳам бирон кишининг орқасидан гарданига қараб туриб ёки умуман қарамаёқ, унга ўз фикрий таъсиримни ўтказа оламан.

(Давоми. Боши газетанинг 1 октябрь сонида).

(Давоми бор.)

Нигерия республикасининг пойтахти Ниамейга куз ойларида балиқчилик артели карвонлари келишади. Улар Нигер дарёсида балиқ овлаб, дарё бўйлаб юқорига пойтахт томон бораверишади. У ерда эса балиқларини сотиб, ўзлари учун керак бўлган нарсалардан олишади. Шу ойларда Ниамей атрофида кўплаб балиқ бозорлари вужудга келади.

Суратда: Ниамей атрофидаги балиқчилик артели.

В. КУЗНЕЦОВ фотоси.

Редактор С. М. ҚАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

3 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 — Эстрада оркестри. 18.30 — Концерт. 19.20 — Концерт (ўқитувчиларнинг талабига мувофиқ). 20.00 — Украина радиосининг эшиттириши. 20.10 — «Орзу» балетидан сюита. 20.45 — «Шавкатли касб эгалари». 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун). 22.00 — Дунё воқеалари. 22.10 — Концерт (пахта теримида қатнашаётган шаҳарликлар учун). 22.40 — Ёзувчи минбари. 23.20 — Концерт (беш йиллик илғорлари учун).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — А. П. Чехов ҳикоялари (рус.). 19.30 — Ўзбек халқ куйлари. 20.10 — Камер асарлар. 20.45 — «Ҳам пахта, ҳам металл» (рус.). 21.00 — «Карвонсарой берк» повестидан парча (тож.). 21.20 — «Юность Узбекистана» радиостанцияси (рус.).

Телевидение

3 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар**, 18.20 — **Бахтиёр болалик** (кичкинтойлар учун).

Рус тилида: 18.45 — **Пост № 1** (Совет Армияси жангчилари учун). 19.05 — **Телевизион янгиликлар**, 19.20 — **Р. Бобожон. Шоир икки марта яшайди** (адабий эшиттириш). 19.50 — **Химия оламида** (илмий-оммабоп фильм).

20.35 — **Эртанги кун программаси**.

Ўзбек тилида: 20.40 — **Жаҳон бир ҳафта ичида**, 21.00 — **Мағлубият** (телетеатр).

21.45 — **Илмий-оммабоп фильм**.

Рус тилида: 23.30 — **Оппоғим, жонгинам** (телефильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.05 — **Ермек Серкебаев куйлайди** (фильм-концерт). 18.55 — **Бахтли тонг, Яшашдан мақсад, Оқ тунлар** (телефильмлар).

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

Кинотеатрларда

3 ОКТЯБРДА

ҚИШКИ БИНОДА

Уруш ва тинчлик — САНЪАТ САРОЙИ (кенг форматли рангли бадиий фильм, икки қисмдан иборат 1-серия, кеч соат 6-15 ва 9-15 минутда).

Қалбингда қуёш (ўзбек тилида) — «ДРУЖБА» (1-залда), НАВОИЙ номли (кечқурун), «СПУТНИК» (кеч соат 7 да).

Неча йил, неча замондан бери (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА» (кечқурун), «ДРУЖБА» (1-залда кеч соат 8 да), «СПУТНИК» (кеч 9 да).

Гангиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», СОБИР РАҲИМОВ номли, «МОСКВА» (кечқурун).

Юпқа муз устидан — «ДРУЖБА» (2-залда кеч соат 6 да), «ЮЛДУЗ» (кеч 7 ва 9 да).

Она ва сукунат — «МИР» (кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(Кеч соат 8—20 минут ва 10 да).

Қалбингда қуёш (ўзбек тилида) — «ФЕСТИВАЛЬ», «ВАТАН» (кеч соат 8 да).

Бугун — янги аттракцион — ПУШКИН номли, «ОҚТЕПА».

Фавқулодда топшириқ — «ВАТАН» (кеч соат 9-45 минутда).

Она ва сукунат — КАФАНОВ номли.

Неча йил, неча замондан бери — «ХИВА».

Юпқа муз устидан — «САЛЮТ».

Саҳий аждар — КИРОВ номли.

Боши очиқ — НАВОИЙ номли.

Хўроз — 9 МАЙ номли.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/X да **Трубадур.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 4/X да **Парвона.**

ЖУРНАЛХОНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Хотин-қизларнинг ойда бир чиқадиган

ижтимоий-сиёсий, адабий-бадиий

„САОДАТ“

(«Ўзбекистон хотин-қизлари»)

ЖУРНАЛИГА

1967 йил учун

ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА

Обуна «Союзпечать» ва почта бўлимларида, шунингдек почтальонлар томонидан қабул қилинади.

ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИДА ЖАМОАТ ТАРТИБИ ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ўрта Осиё темир йўлининг кўпчилик участкаларида ҳозир поездлар жуда тез юради. Бу ҳол эса транспортда белгиланган қоидаларга қатъий риоя қилишни талаб этади.

ҲАР БИР ГРАЖДАН БАХТСИЗ ҲОДИСАНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ, ЎЗИНИ ВА БОШҚА ОДАМЛАРНИ ҲАМДА ТЕХНИКАНИ ХАВФ-ХАТАРДАН ЭҲТИЁТ ҚИЛИШ УЧУН,

темир йўл территориясида бўлган вақтда ёки темир йўл хизматларидан фойдаланганда

ҚУЙИДАГИ МАСЛАҲАТ ВА ҚОИДАЛАРНИ ЯХШИ БИЛИШИ ВА УЛАРНИ БАЖАРИШИ ЛОЗИМ:

Темир йўллардан ўтганда бунинг учун қурилган махсус кўприклардан фойдаланинг.

Ўтиш кўприклари бўлмаган станцияларда темир йўлларни фақат пиёдалар учун қурилган жойлардан ва «Темир йўлдан ўтиш» деб ёзилган кўрсаткичлари бўлган жойлардан ўтиш ва шу билан бирга алоҳида эҳтиёт бўлиш лозим.

Яқинлашиб келаётган поезд олдидан темир йўлни ўтиш хавфлидир. Бир минутни тежайман деб, ҳаётингиздан жудо бўлишингиз мумкин.

Темир йўлдан ўтиш жойида ёруғлик кўрсаткичлари бўлса: «Тўхтанг», «Юринг» деган сигналларга эътибор қилинг.

Авто-улов транспорти ва пиёдалар ҳаракати шлагбаум билан тартибланган переездларда темир йўлдан фақат шлагбаум очиқ ҳолатда тургандагина ўтиш мумкин.

Болаларнинг темир йўл излари устида ёки ёнида ўйнашига йўл қўйманг.

Тоннелли ўтиш жойлари қурилган ерларда темир йўлни бошқа жойлардан кесиб ўтиш тақиқланади.

Перронда эканингизда, радио бўйича бериладиган кўрсатмаларни диққат билан тингланг ва уларга қаттиқ риоя қилинг.

Поездда бўлганингизда, вагон деразасидан бошингизни чиқарманг, чунки темир йўл қурилмаларига ёки рўпарадан келаётган юк поездининг дўмбайиб чиқиб турган буюмларига урилишингиз мумкин.

Вагонга барвақт киринг. Поезд юриб бораётганда унга чиқманг.

Вагондан фақат поезд тамом тўхтагандан кейингина тушинг. Шу билан бирга вагондан йўл ораларига тушманг.

Поезд юриб бораётганда вагон эшикларини очманг: кутилмаган турткидан ёки темир йўл кескин қайрилган жойларда йиқилиб поезд тагида қолишингиз мумкин.

Темир йўлдан ўтиш учун пассажир платформалари ва вагонлари остига кириш шунингдек, вагон зиналарида ва томларида, вагонлар орасида ва юк поездларида юриш тақиқланади.

Ҳаётингизни хавф остига қўйманг! Перегонларда (икки станция оралиғидаги масофада) темир йўл излари бўйлаб юрманг.

Поездда юриш қоидаларини бузган кишиларни тийинг!

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР!

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ва «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» газеталарига 1967 йил учун обуна давом этмоқда. «Союзпечать» конторалари ва алоқа бўлимлари «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарига чекланмаган миқдорда обуна қабул қиладилар.

Обуна баҳоси 6 ойга 3 сўм, 1 йилга 6 сўм.

Бу газеталарга обуна бўлишни унутманг!

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА

Спектакллар

1 октябрдан кеч соат 7 да бошланади.

КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР ҲАМДА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Ўзбек тилида чиқадиган

«Тошкент оқшоми»

ва рус тилида чиқадиган

«Вечерний Ташкент»

НОМЛИ КЕЧКИ ГАЗЕТАЛАРГА ТУРЛИ ХИЛ

ЭЪЛОНЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар. Правда Востока кўчаси 26-уй. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бирлашган нашриёти. 3-қават 79-хона (якшанба кунлардан бошқа ҳар куни кундуз соат 2 дан 4 гача).

КИНО ИШҚИБОЗЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг

КИНЕМАТОГРАФИЯ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ

Ўзбек тилида ҳафтада бир марта чиқадиган

„Экран янгиликлари“

ва ойлик

„КИНО“ рекламалар,

шунингдек рус тилида

„Кинонеделя Ташкента“

ва ойлик

«кино» рекламалар

НАШР ҚИЛАДИ.

Бу нашрларда кино янгиликлари тўғрисида информацион-реклама материаллари, очерклар, зарисовкалар, совет ва жаҳон кино санъати арбоблари ҳақида, суратга олинаётган янги фильмлар ҳақида репортажлар, Тошкент кинотеатрлари ҳақида справка материаллари, кино тарихи ва жаҳон кино юлдузлари ҳақида мақолалар мунтазам босилиб боради.

Кино ҳафталикларида ва ойлик кино рекламаларда ўзбек кинематографиясининг ижодий фаолиятига алоҳида эътибор берилади.

Бу нашрлар кўп сурат ва рангли фотоматериаллар билан чиқади.

Рус ва ўзбек тилларидаги нашрлар мустақил мазмунларда тузилади.

Обуна шартлари:

«Экран янгиликлари» — бир йилга 1 сўм 08 тийин.

«Кинонеделя Ташкента» — бир йилга 1 сўм 08 тийин.

Ойлик «Кино» рекламалар (ўзбек тилида) — 1 йилга 1 сўм 20 тийин.

Ойлик «Кино» рекламалар (рус тилида) — бир йилга 1 сўм 20 тийин.

Обуна «Союзпечать» ва алоқа бўлимларида қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 22-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор 83-02-49 дан 83-02-58 гача. Қўшимча телефонлар: секретариат ва иллюстрация бўлими — 5-62; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари бўлими — 3-66; саноат, қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими — 3-66; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 7-83; фан, олий ўқув юртлари ва мактаблар бўлими — 7-83; физкультура ва спорт бўлими — 3-79; Ахборот бўлими — 3-78; (шаҳар телефони 83-65-57); хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 3-79; эълонлар бўлими — 5—07 (шаҳар телефони — 838142).

3 ОКТЯБРЬ, 1966 ЙИЛ. Р. 13626 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр. Г. 27860.